

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3114 So. Wabasha St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXIII Nr. 10

KETVIRTADIENIS, GEGUŽĖS [MAY] 12, 1983

KAINA 25 c.

KASDIEN

NEUOSTABU AR TAI NESAMONĖ? VARGIAI KAS ISEIS SUVAŽIAVIMAS

Dabar, kai žmonijos svarbiausiu rūpėsiu yra, kad pasaulyje būtų taika, ir kad didžiosios valstybės eitų prie susitarimo nusiginkluoti, agentūra Arms Control and Disarmament negali būti paprastas administracijos veiksnys, jis turi lošti svarbią rolę.

Bet štai kas gavo! Net 57 senatoriai pasisakė už prez. Reagano pasiūlytą Kenneth L. Adelman skirti šios agentūros direktoriumi, kuris, anot Mašinistų unijos pareigūno Pat Ziska, nusiginklavimu netiki ir savo laiku "Daily News" laikraštyje yra net pareiškęs, kad derybos nusiginklavimui yra "gėda".

Nenuostabu, kad pasaulis vis mažiau tiki, kad Amerika nori nusiginklavimo.

Amerika turi apie 1,500 militariųjų bazių 32 užsienio šalyse, jų tikslas Tarybų Sąjungą laikyti apsuptą. Bet to dar nepakanka. Dar užsimanė Vakarų Europoje išdėstyti savo branduolinius Pershing II raketos, kad lengvai galėtų pasiekti bombarduoti TSRS teritoriją.

Vakarų Europos tautos sunerimo, kelia demonstracijas, protestus, kad raketų išdėstymui pastojus kelią, nes jeigu kiltų karas, Europa pleškėtų.

Yra ko nerimauti, kai europiečiai net du pasaulinius karus patyrė ant savo kailio. Bet yra politikieriai, kurie sako, jog europiečiai nerimauja Tarybų Sąjungos suaugtuoti.

Ar tai nesamoniškas?

Visi ženkliai rodo, kad Centro Amerikos tautos yra rimtai apsišprendusios kovoti už nacionalinį ir ekonominį išsilaisvinimą. Amerikos daugnacionalinėms korporacijoms, Wallstryto kapitalui tos kovos gero nežada. Vašingtonas iš mokesčių mokėtojų surinktų pinigų pila milijonus, kad tas kovas užgesintų. Bet vargiai kas iš to išeis.

Vietnamas tarytum turėjo būti pamoka. Nežiūrint kokios pastangos buvo daromos, net apie 50 tūkstančių amerikiečių gyvybių ten buvo paaukota, tačiau prieš imperialistinių interesų vergiją sukilusios Vietnamo liaudies nenugalėjo, kilusios revoliucijos už išsilaisvinimą neužgesino.

Su pučiais, suaugtuotais sukilimais galima susidoroti, bet ne su išsekusios kantrybės liaudies troškimais išsilaisvinti.

Štai jau ir gegužės 15 diena, didelė "Vilnis" šventė — laikraščio dalininkų suvažiavimas. Laikraščio skaitytojams tai nepaprasta

Ištisus metus žaliųjų daržovių bus pakankamai

Daug metų retas vertingas daržoves augina ir populiarina Vytėnų bandymų stoties skyriaus vedėja M. Baranauskienė. A. Kezuo nuotr.

Kam teko būti Vytėnų sodininkystės-daržininkystės bandymų stoties vertingųjų, mažai paplitusių daržovių bandymų laukuose, tas negali atsistebėti, koks didelis jų rinkinys.

Lauko daržovių agrotechnikos skyriaus vedėja, žemės ūkio mokslų kandidatė Marija Baranauskienė, globojanti ir tyrinėjanti šį didžiulį žaliųjų vitaminų fabriką, viena aktualiausių problemų laiko tai, kaip daržovių asortimentą išplėsti visoje respublikoje — daržininkystės ūkiuose, kolektyviniuose soduose, šeiminių daržuose. Ji dažnai prisimena profesorių stasį Nacevičių, pirmąjį Lietuvos daržovių selekcininką, mūsų mokslinės daržininkystės pradininką. Tai jam priklausio tie išmintingi žodžiai, kad daržovė — ne tik maistas, bet ir vaistas. Ir M. Baranauskienė, ištikima S. Nacevičiaus mokinė, ne tik augina daržoves, studijuoja vertingiausių agrotechniką, plečia jų plantacijas, bet negaili laiko, energijos ir joms propaguoti: skaito paskaitas, konsultuoja, dalyvauja daržovių patiekalų parodose, degustacijose. Ji džiaugiasi, kad nemaža darba, propaguojama daržoves, atliko

diena, nes dalininkų suvažiavimai sprendžia laikraščio likimą.

Nelengva laikraščiu gyvuoti, kai retėja laikraščio skaitytojų bei darbuotojų gretos, o laikraščio leidimas brangėja. Bet reikia puoselėti viltį, dalininkai dėl to rankų nenuleis. Darys viską, kad laikraštis eitų. Laikraštis "Vilnis" niekad nebuvo taip reikalingas Amerikos pažangiajai lietuvių visuomenei, kaip dabar, ne tarptautinės politikos svarbiausiu darbotvarkės punktu yra karas ar taika.

Kas tik gali, dalyvaukime šiame dalininkų suvažiavime, pademonstruokime, jog esame už taiką, pademonstruokime sveikinimais, kad laikraštis gyvuotų, tobulėtų ir vis daugiau Amerikos lietuvių pasiektų.

S. J. Jokubka

Lietuvos sodininkų draugija.

Vaisių ir daržovių ūkio ministras Vytautas Einoris papasakojo apie gražius planus, kurie jau įgyvendinami. Ministerija atkakliai siekia, kad būtų kuo didesnė daržovių įvairovė. Pernai jos pavaldūs ūkiai augino 23 daržovių rūšis, šiemet jų asortimentas išplečiamas iki 40. Prie Vilniaus šiltnamių kombinato šiemet grunte augs 28 ha, prie Neveronių kombinato — 18 ha retųjų daržovių. Tai bus gera paspartis Vilniui ir Kaunui. O iš viso ministerijos ūkiai žalumynų plotus padidina 250 hektarų. Taigi tūkstantis tonų papildomų vitaminų daržovių teks ir pirkėjams, ir konservų pramonei.

Didelės perspektyvos plėsti šiltnamių ūkį. Per šį ir sekantį penkmetį 24 hektarai stiklo stogais sublizgės Ignalinos rajone, 48 hektarai — Kietaviškėse (netoli Elektrėnų), po 6 hektarus šiltnamių prisidės Mažeikiuose, Neveronyse, Panevėžyje, Ginkūnuose. Naujus statusi Vytėnai. Taigi ne taip toli tas laikas, kai ištisus metus žaliųjų daržovių bus pakankamai.

Aleksandras Kezys

Lietuvoje lankėsi JAV diplomatai

Vilniuje viešėjo Jungtinių Amerikos Valstijų laikinasis reikalų patikėtinis Tarybų Sąjungoje U. Zimermanas ir JAV generalinio konsulo Leningrade pirmasis sekretorius I. Silinsas su šeimomis.

Pagal Lietuvos TSR užsienio reikalų ministerijos parengtą programą Amerikos diplomatai susitiko su Vilniaus miesto Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto pirmininku A. Vileikiu ir "Tiesos" redakcijoje su laikraščio redaktoriumi A. Laurinčiu. Diplomatai taip pat susitiko su Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto, Dailės instituto ir respublikos Rašytojų sąjungos vadovais, susipažino su miesto įžymybėmis. "T."

KNYGA DEMASKUOJANT! LENKIJOS "SOLIDARUMĄ"

"Solidarumo" ekstremistiniai lyderiai vykdė ir dabar mėgina vykdyti kontrrevoliucinę veiklą pagal Vakarų ardomųjų centrų "scenarijus", gaudami iš jų ne tik instrukcijas, bet ir materialinių bei piniginių lėšų, pabrėžiama knygoje, kurią išleido Varšuvos leidykla "Ksionzka i vedza".

Joje atskleidžiami antisocialistinių grupuočių Lenkijoje ryšiai su JAV specialiosiomis tarnybomis ir kitais politinės diversijos centrais Vakaruose. Užmezgusios glaudžius kontaktus su "Solidarumo" lyderiais, kurių dauguma buvo kontrrevoliucinių organizacijų KOS-KOR ir "Nepriklausomos Lenkijos konfederacijos" nariai, pažymima knygoje, JAV ir kitų NATO šalių specialiosios tarnybos kreipė kontrrevoliucijos veiksmus į joms reikalingą vagą, orientavo organizuoti provokacijas, pakirsti socializmą Lenkijoje.

Kaip pažymi autorius, daugelis "Solidarumo" vadovų išėjo specialią parengtą Vakaruose. "Solidarumas" gavo iš Vakarų šalių 104 dauginimo aparatus, 22 fotokopijavimo įtaisus, 12 ofsetinių mašinų, 17 kserografų.

Ypač dosnus buvo, nurodoma knygoje, JAV profsąjungų susivienijimas Amerikos darbo federacija ir gamybinių profsąjungų kongresas, kuris vienas iš pirmųjų pervedė "Solidarumui" 250 tūkstančių dolerių, patiekė daug spausdinimo įrengimų, "padovanojo" iš viso 365 tūkstančių dolerių, o po to pervedė dar 3 milijonus dolerių. Valiuta dažnai buvo įteikiama "Solidarumo" veikėjams, kai jie lankydavosi Vakaruose, taip pat per specialius kurierius.

Ekstremistiniai lyderiai glaudžiai bendradarbiavo su "Laisvosios Europos", "Amerikos balso", BBC ir "Doičland funk" radijo stotimis, taip pat su Amerikos žvalgybininkais, dirbančiais JAV diplomatinėse misijose užsienyje.

Knygoje atskleidžiami nusikalstami "Solidarumo" ekstremistinės pakraipos veikėjų ryšiai su tokiais lenkų politinės emigracijos centrais, kaip "Vyriausybė Londone", žurnalas "Kultūra", leidžiamas Paryžiuje, ir lenkų kilmės amerikiečių kongresas Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Gyvendami dabar Vakaruose, lenkų kontrrevoliucionieriai nenutraukia negražaus darbo. JAV visomis priemonėmis remia atskaliųjų veiksmus.

Iš "Tiesos"

— Pagal Illinois gub. Thomsono siūlomą biudžetą, meno reikalams taryba nebegautų \$3.2 milijonų, kuriuos gaudavo.

— Illinois universiteto išleista Nick Salvatore knyga "Eugene V. Debs: Citizen and Socialist" laimėjo 1983 metų Bancroft premiją — \$4,000.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50; Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00; foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
"VILNIS" - 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Ne kas su Vašingtono užsienio politika

Kalbant apie prez. Reagano administracijos užsienio politiką, niekad Amerika nebuvo taip išivėlusį į bėdas, kaip dabar. Vieton, kad gerėtų sugyvenimas su pasaulio tautomis, jis blogėja. Antiamerikinės nuotaikos vis labiau lapoja, didėja.

Jeigu blogėja santykiai su socialistinėmis šalimis, imtinai su TSRS, nėra nuostabu, nes kirviui su akmeniu nėra lengva sugyventi. Bet kai blogėja su kaimynais bei tradiciniais sąjungininkais, tai jau kas nors yra labai blogo ar neprotingo.

Pavyzdžiui su Kanada, nors viešai daug neskelbiama, santykiai rūgštėja. Apie Vašingtono ėjimus Centro Amerikoje negirdėti, kad nors viena pasaulio šalis viešai užgirtų. Buvusio prez. Nixono užmegstas santykių mazgas su Kinija eina vėjais. Japonija dėl prekybos santykių darosi nesukalbama. Su Meksika bendrą kalbą rasti darosi vis sunkiau.

Ypač ne kas darosi su tradiciniais Vakarų Europos sąjungininkais. Vis labiau tempiasi prekybos santykiai. O po prezidento garsiosios "Zvaigždžių karo" kalbos, kaip "Sun-Times" laikraščio komentatorius Carl Rowan pažymi, labai galimas daiktas, Vakarų Europos sąjungininkai Pershing II raketų išdėstymui gali pasakyti ajukš.

Arba paimime Artimųjų Rytų regioną, kur Vašingtonas puoselėja Izraelio agresiją prieš arabus. Iš tariamų Vašingtono ėjimų tam regione įvesti taiką niekas neišvengia. Netgi ir globotinis Izraelis, nors ne piktai, bet dažnai papurkštąja.

Afrikos šalys, išskiriant rasisitinę Pietų Afriką, perdėm nusistačiusios prieš JAV, o kai kurios stačiai nesukalbamos. Azijos Pietryčiuose, jeigu ne Tailandas, JAV užsienio politikai vietos nebūtų.

Blogi, rimtai blogi reikalai ir vis dėl tų daugnacionalinių imperialistinių korporacijų interesų saugojimo.

Dar apie Čikagos mero rinkimus

Amerikos politikos istorijoje negreit bus pamiršti balandžio 12 dieną Čikagoje buvę miesto mero rinkimai. Viena, negreit bus pamiršti dėl to, kad per apie penkiasdešimt metų miestą valdžiusi demokratų partijos politinė mašina po pirmųjų rinkimų, laimėjusių demokratų balsuotojų juodaodžiui (negruvi) Harold Washingtonui, subyrėjo beveik į šipulius ir tikruosiuose rinkimuose nieko nebereikė. Antra, negreit bus pamiršti ir dėl to, kad rinkiminės kampanijos metu rasistinių nuotaikų balsuotojai niekad nebuvo taip sunerimę, kad tik nelaimėtų juodaodis kandidatas, o jis ėmė ir laimėjo, ir pirmą kartą Čikagos istorijoje juodaodis tapo miesto meru.

Kadangi po pirmųjų rinkimų demokratų partijos politinė mašina subyrėjo beveik į šipulius ir tikruosiuose rinkimuose nieko nebereikė, faktas yra faktas, demokratų partijos kandidatas H. Washingtonas laimėjo juodųjų Čikagos piliečių ir baltųjų liberalų balsais, nes tūkstančiai baltųjų balsuotojų, per metų metus balsavusių už demokratų kandidatus, šį kartą nuo juodaodžio kandidato nususuko ir savo balsus atidavė respublikonų kandidatui Bernard Eptonui. Pavyzdžiui, jeigu pirmuosiuose rinkimuose respublikonas Eptonas tesurinko tik 11,243 balsus, tikruosiuose rinkimuose surinko net 621,218. Vadinas, daugiau kaip 600 tūkstančių baltųjų demokratų apsisvertė ragožiūmi.

Mums kaip lietuviams būdinga, kad šiuose Čikagos mero rinkimuose tam tikrą rolę lošė ir lietuviai. Rinkiminės kampanijos metu, kaip demokratas Washingtonas, taip respublikonas Eptonas ne vieną kartą savo kalbose linksniavo žodį ir "Lithuanians". Tai buvo pirmas kartas Čikagos istorijoje, kad per rinkiminę kampaniją buvo atkreiptas dėmesys ir į lietuvių balsuotojus. O jis buvo atkreiptas dėl to, kad po pirmųjų rinkimų, laimėjusių juodaodžiui Washingtonui, Marquette Parko — 15-to wardo — baltieji balsuotojai, kurių labai žymi dalis lietuviai, visu triukšmu viešai išsidavė, kad jie griežtai nusistatę prieš juodaodį kandidatą.

Marquette Parko baltuosius demokratų labiausiai jaudino ir vertė apsisverti ragožiūmi tas: jeigu juodaodis laimės rinkimus, Marquette Parkas gali būti integruotas. Lietuviai, kaip senosios kartos, taip naujieji ateiviai — dipukai labiausiai jaudinosi, kad laimėjus juodaodžiui ir jeigu Marquette parkas bus integruotas, nukris jų nuosavybių vertė. Bet nabagai negalvojo, ar baltaodis respublikonas, ar juodaodis demokratas laimės, anksčiau ar vėliau ne tik Marquette Parkas, o ir visa Čikaga turės būti integruota, nes kaip dabar yra, nėra natūralu, kai miesto gyventojų 40 procentų yra juodaodžiai, o miesto teritorijos neužima nė 25 procentų ploto.

1966-67 metais miestuose kilusių rasinių riaušių priežastims ištirti Kerner komisija yra konstatavusi, kad Amerikos liaudis pasidalinusi į nesugyvenančias baltųjų ir juodųjų bendruomenes. Čikagos miesto mero rinkimai tai parodė kuo aiškiausiai. Kaip "Sun-times" kolumnistas David Broder sako, beveik 100 procentų juodųjų balsavo už juodaodį demokratų kandidatą H. Washingtoną, o baltųjų daugiau kaip 80 procentų už baltaodį respublikonų kandidatą B. Eptoną.

2

Iš sunerimusio pasaulio dėl rytojaus

JAPONIJOS KOMUNISTŲ REIKALAVIMAS

Japonijos Komunistų partija pareikalavo, kad vyriausybė priimtų deklaraciją, skelbiančią Japoniją šalimi, neturinčią branduolinio ginklo.

Japonijos komunistų vardu to pareikalavo JKP CK pirmininkas K. Mijamotas spaudos konferencijoje, kuri įvyko Sapore. Jis pabrėžė, jog šalies įtraukimas į globalinę antitarybinę JAV strategiją kelia realų pavojų, kad šalies teritorija bus paversta mūšio lauku. Grėsmę Japonijai, pareiškė jis, kelia ne Tarybų Sąjunga. Triukšmas dėl "Tarybų Sąjungos grėsmės" keliamas sąmoningai. Net Amerikos ir Japonijos specialistai neigia jos realumą. Tikrą grėsmę Japonijai kelia jos dalyvavimas pavojinguose JAV kariniuose strateginiuose planuose.

TURI BŪTI PATRAUKTI ATSAKOMYBĖN

Visi buvę nacistai, kurie Antrojo pasaulinio karo metais sunaikino milijonus žmonių, jų tarpe 6 milijonus Lenkijos piliečių, turi būti patraukti atsakomybėn. Jiems nėra ir negali būti jokio pasigailėjimo, neturi būti taikoma "senatis", pareiškė, kalbėdamasis su TASS-o korespondentu, vyriausios komisijos hitlerininkų nusikaltimams Lenkijoje tirti direktorius C. Pilchovskis.

PRIEŠ JAV RAKETAS

Pastarosiomis dienomis Austrijos aukštosiose mokyklose "Linco atsisaukimui" surinkta daugiau kaip 3,000 parašų. Šiame dokumente, priimtam praėjusių metų pabaigoje Austrijos kovotojų už taiką pirmojoje konferencijoje primygtinai reikalaujama, kad federalinė vyriausybė stotų prieš naujų Amerikos vidutinio nuotolio branduolinių raketų dislokavimą Vakarų Europoje, taip pat netoli neutralios Austrijos sienų.

NEREIKALINGAS JAUNIMAS

Daugelis Vakarų Berlyno vaikų ir merginų, baigusių mokyklas, pradeda savo "gyvenimo universitetus" darbo biržoje. Dabar mieste oficialiais duomenimis, užregistruota 6,250 vaikų ir merginų iki 20 metų amžiaus, kurie negali įsidarbinti ar gauti mokinio vietą gamykloje. Jiems tik 20 metų, ir jie jau nereikalingi kapitalistinei visuomenei, rašo laikraštis "Varhait". Jis pabrėžia, kad iš tikrųjų darbo neturinčio jaunimo skaičius žymiai didesnis, negu nurodo oficiali statistika.

BOLIVIJA PRIEŠ GINKLAVIMOSI VARŽYBAS

Bolivija ryžtingai stoja prieš ginklavimosi varžybas, kurias sukurstė Jungtinės Amerikos Valstijos, ir kaip tik dabar, kaip niekad anksčiau, reikalinga visų taikingųjų jėgų vienybė, kad būtų užkirstas kelias branduolinei katastrofai, pareiškė Bolivijos užsienio reikalų ministras Maria Velarde Dorado.

SOLIDARIZAVO NIKARAGVOS LIAUDŽIAI

Kovo 31 dieną Vagmėjaus gyvenvietėje Prancūzijos šiaurės ry-

tuose įvykusios Prancūzijos gydytojo Pjero Grožano laidotuvių demonstravo Prancūzijos visuomenės solidarumą su Nikaragvos liaudies kova prieš agresiją, kuriai vadovauja Vašingtonas. Ji Nikaragvoje nužudė banditai somosininkai. Gedulo ceremonijoje dalyvavo Prancūzijos vyriausybės atstovai, Nikaragvos ambasadorius Prancūzijoje, Prancūzijos komunistų partijos delegacija.

Strasburge prie JAV konsulato įvyko protesto, demonstracija prieš Vašingtono veiksmus Centrinėje Amerikoje. Demonstrantai prie konsulato išskleidė transparentą, kuriame buvo parašyta: "Pjeras Grožanas — Amerikos agresijos auka".

KIEK ŽMONIŲ ŽEMEJE

Pasaulio spaudoje pasirodė pranešimas, atkreipęs daugelio dėmesį. Remiantis Jungtinių Tautų statistikos duomenimis, buvo rašoma pranešime, 1981 metų viduryje Žemėje gyveno 4 bilijonai 506 milijonai žmonių.

Pirmąkart bendruomenės santvarkos laikais (prieš 8-10 tūkstančių metų), kai žmonės pradėjo sėslų gyvenimo būdą, jų buvo visai nedaug. Manoma, kad Žemėje tada gyveno tik 5-10 milijonų gyventojų. Mūsų eros pradžioje (prieš 2 tūkstančius metų) žmonių planetoje jau buvo žymiai daugiau, maždaug 200-250 milijonų. Pirmajame mūsų eros tūkstantmetyje jų padaugėjo 100-150 milijonų. Viduriniais amžiais Žemės gyventojų augimo tempai buvo ne ką didesni.

Iki bilijono vedė gana ilgas kelias. Tiek žmonių Žemėje jau buvo XIX amžiaus trečiajame dešimtyje. Antrasis bilijonas pasiektas neįprastai greitai — per šimtą metų; 1927 metais jau buvo 2 bilijonai žmonių.

Spartūs XX amžiaus tempai būdingi ir gyventojų skaičiaus augimui. 1950 metais planetoje gyveno 2 bilijonai 500 milijonų, o 1960 metais jau 3 bilijonai žmonių. Aštuntajame dešimtmetyje buvo pasiektas sparčiausias gyventojų skaičiaus didėjimas. Yra žinoma, kad 1976 metais kovo mėnesį mūsų planetoje gyveno 4 bilijonai žmonių. Per sekančius penkerius metus jų pagausėjo dar 500 milijonų.

Demografinis žmonių skaitiklis sukasi greitai ir nesustabdomai. Per dvi sekundes gimsta 3 žmonės, kas minutė — 150 žmonių, per valandą — 9,300, per parą — 220 tūkstančių žmonių. Pagal Jungtinių Tautų prognozes, 1990 metais Žemėje gyvens 5 bilijonai 276 milijonai žmonių, o 2000 metais — 6 bilijonai 200 milijonų.

Demografų nuomone, kasmetinio gyventojų prieaugio tempai tolygiai mažės. Tikimasi, kad gimimų skaičius nedidės, ir XXI amžiuje bus pasiekta stabilizacija. Numatoma mirtingumo sumažėjimas, taip pat gyventojų amžiaus vidurkio didėjimas. Teigiama, kad XXII amžiaus pradžioje Žemėje gyvens 13 bilijonų žmonių.

Iš tarybinės spaudos

Ar toks rasinis pasiskirstymas, kai žmogus vertinamas pagal jo odos spalvą, o ne pagal jo protą, yra sveikas? Žinoma, kad ne. Bet kaip rodo visi ženklai, anksčiau ar vėliau tam ateis galas, baltieji su juodaisiais turės susitaikyti, nes toks nesutikimas yra nenatūralus dalykas. Jis priimtinas tik tiems, kurių šūkis yra valdyti ir valdyti.

Vilnis, 1983 gegužės 12

KAI PASIGILINTI Į ŽODĮ "LAISVĖ"

— Aš neturiu po kojomis gimtosios žemės, bet aš turiu laisvę, ir nereikia bijoti, kad kas nakčia pasibels į duris... — seniau rašė vienas tautietis, bet tema nuo to nepaseno ir, matyt, dar ilgai nepasens.

Ne kartą teko susidurti su panašiais teiginiais, ir susidariau nuomonę, kad nėra kito žodžio, kurį taip labai būtų stengiamasi nuvalkioti, kaip žodį "Laisvė". Iš tikrųjų, kas tik jo nesikvietė sąjungininku, nepaisant, kokių tikslų siekia tos ar kitos žmonių grupės, partijos ir valstybės. Tačiau laiško autorius prisipažinęs, kad neturi po kojomis gimtosios žemės, kartu pasakė ir dar vieną labai reikšmingą dalyką, o būtent, kad jo laisvė ne beribė. Dėl vienokių ar kitokių aplinkybių jis negali vaikščioti gimtąja žeme. Tuo tarpu aš, ir dar trys milijonai lietuvių turime laisvę vaikščioti gimtaisiais keliais, turime patį brangiausią turtą— savo tėvynę.

Tačiau laisvai samprotauti apie Laisvę, jos neskriaudžiant, manyčiau, niekas neturime teisės. Kasdieniniame gyvenime kiekvienas žmogus susiduria su tam tikromis žmonių elgesio normomis. Šią savo mintį noriu paaiškinti keletu faktų, puikiai žinomu visai lietuviškai išeivijai, bet į kuriuos ji pažiūrėjo ir juos komentavo iš diametraliai priešingų pozicijų.

Sakykite, argi jau visi užmiršo, kad tėvas ir sūnus Brazinskai yra lėktuvo palydovės žudikai? Argi šie žudikai nesurado didžiulės globos, rūpinimosi, finansinės paramos ir užtarimo?

Argi jie nepriglausti valstybės ir nėra laisvi, nepaisant, kad jų rankos suteptos žmogaus krauju? Nepaisant to, kad dabartinė Jungtinių Valstijų administracija skelbiasi kovojanti su terorizmu?

Kažin, ką atsakytų žmogus, jeigu jį paklaustumė:

— Pasakykite mums, pone, ar laisvė žudikams jums labai imponuoja? Štai jūs parašėte, kad jums "nereikia bijoti, kad kas nakčia pasibels į duris". . . Įdomu, iš kur toks tvirtas įsitikinimas, kad nepasibels? Suteikus laisvę žmogžudžiams gyventi kartu su jumis po vienu stogu netikime, kad esate visiškai ramūs. Beje, žmogžudžių Amerikoje ir be minėtų Brazinskių niekada netrūko. Prisiminkite, kaip šiais infliacijos laikais jūsų šalyje klesti firmos, gaminančios sudėtingiausias spynas. O štai dar vienas laisvės pasireiškimo atvejis. Prisimenate, kai per vienos salės langą įskrido plyta. Įskrido tuo metu, kai Jungtinėse Amerikos Valstijose koncertavo Vaclovas Daunoras. Plyta buvo mesta tik už tai, kad dainininkas nepanoro turėti po savo kojomis jam svetimos žemės ir neišsižadėjo savosios.

Štai kodėl girdėdami, kaip garsiai šūkaujama apie laisvę, mes anaipol nepriimame visko už gryną pinigą, o pirmiausia pasistengsime išsiaiškinti, kiek toji laisvė teikia žmogiškumo, kaip ji pasitarauja žmogui ir visuomenei, kurioje jis gyvena. Žmogaus veiksmai visuomenėje nėra visiškai laisvi; jiems yra tam tikros ribos, kurias peržengus jie dažnai traktuojami, kaip nusikaltimas. Ir būtent todėl ne visa lietuviškoji išeivija glėbesčiuoja sūnų ir tėvą Brazinskius ar spaudžia plytos metiko ranką.

Laiško autorius nuosirdžiai tiki ir tvirtina, kad neva jis turįs laisvę. Jis jos šiek tiek turi ir to neužgin Vilnis, 1983 gegužės 12

ėjame, tačiau turi tiek, kiek tai nekelia pavojaus socialinei santvarkai, kurioje jis gyvena. Neabejojame, kad amerikinės visuomenės gyvenimo sankloda jam mielesnė ir priimtinesnė! Bet tuomet reikia atvirai pasakyti, kad jis gina klasišią, šiuo atveju buržuazinę visuomenę, kurios pagrindas— žmogaus eksploatacija žmogumu. Būtent tokioje visuomenėje ir galėjo sau rasti vietos žudikai Brazinskai, būtent joje koncertų metu į salę skrieja plytos.

Absoliučios laisvės nėra ir negali būti, tą supranta visi. Abraomas Linkolnas yra pasakęs—laisvė vilkui nereikia laisvės ėriukui. Tardami žodį "Laisvė", marksistai visų pirma klausia: kam?

Budelis reikalauja laisvės turėti rankose kirvį, vagis reikalauja laisvės turėti raktus nuo visų durų ir seifų, darbdaviui reikalinga laisvė išnaudoti darbo žmogų ir panašiai. O dabar pasakykime, kad Lietuvos darbo liaudis pasinaudojo, tiksliau kalbant—išsikovojo teisę neturėti eksploatavimo. Ir tokiai padėčiai apginti ji turi ir tam reikalingą laisvę.

Pr. Pelėda

APIE LIETUVYBĖS IŠLAIKYMĄ

Įvyko Sviesos-Santaros suvažiavimas. Dvidešimt devintasis. Daug ten visokių dyvų būta: ir politinių, ir kultūrinių, ir literatūrinių. Daug svetelių midų-aly gėrė bei kitokių malonumų apturėjo. Natūralu: daug apie tai rašė santariečių mėnraštis "Akiračiai", kuris pažymėjo ir štai ką:

"Prie menininkų ar literatūrinių kūrinių reikėtų skirti ir Alf. Lingio skaitytą epizodą "Rapture of the Deep", pasakojantį naro patirtis vandenyno gelmėse.

Šis jaunas lietuvių kilmės filosofas buvo laukiamas ypač moterų. . ."

Tačiau "Akiračiai" vis tik neatsako į vieną svarbų, tiesiog likiminį klausimą: ar tas laukimas lietuviškas ar ne?

Ta tema reikėtų surengti mokslinį simpoziumą. Juoba, kad dar iki šiol liko neįvertintas ir neapertas klausimas: kokią gi įtaką lietuvybei Amerikoje turėjo kitas renginys, įvykęs kiek anksčiau, kurio metu Amerikos lietuviškas akademis jaunimas: "kepė žuvį ir paršiukus, šoko havajiečių, negrų ir lietuvių šokių, dainavo lietuviškas dainas, išsėjosi balto smėlio plažė, žaidė tinklinį, laiveliais plaukiojo jūroje, ant vandens slidinėjo slidėmis, lankėsi Disney World".

Po viso šito:

"Išvyko akademis jaunimas su gyva lietuvių tautinio išdidumo dvasia".

Tada buvo iškilmingai pasakyta, kad tas renginys pasiutusiai prisidėjo prie lietuvybės Amerikoje ir "nepriklausomos Lietuvos bylos". To deka, nebuvo pabrėžta pranešant apie "Rapture of the Deep" skaitymą, bet tai jau ir savaime aišku.

... APIE MARŠŪN IR PASAULINĮ CENTRĄ

Čikagoje (ne, jei ne visoje—tai nors "Draugo" lapuose) vis svarbesniu asmeniu tampa toks Mykolas Drunga. Be jo pamokymų jau negalima įsivaizduoti šio lietuviško miesto (na, jei ne viso—tai nors "Draugo"). Žodžiu, Mykolas Drunga tapo savotiška enciklopedija vi-

Naudojasi socialistinių šalių technologija

Šiuolaikinis pasaulis neįsivaizduojamas be technologinių mainų, ir sėkmingas globalinių žmonijos problemų išsprendimas nemažai priklauso nuo įvairių šalių mokslininkų glaudaus bendradarbiavimo. Bendromis jėgomis pasaulio mokslininkai greičiau ir efektyviau įveikia sudėtingas problemas gamtos apsaugos, medicinos, ekonomikos ir kitose srityse.

Per pastaruosius keletą metų Tarybų Sąjunga ir kitos socialistinės šalys pardavė Vakarų valstybėms licenzijų už bendrą 50 mln. dolerių sumą. Kaip pastebėjo JAV valstybės departamento konsultantas prekybos klausimais John Kaizeris III, "daugelis amerikiečių nustemba sužinoję, kad TSRS ir kitų socializmo šalių patentai naudojami tokiose kompanijose kaip 3M, Kaiser Aluminium, Babcock and Wilcox, Bristo-Myers, Rexnord, Gates Rubber ir daugelyje kitų. Aštrioje konkurencinėje kovoje Jungtinių Valstijų pramonininkas mato Rytų Europoj potencialų technologijos, atpiginančios ir pagerinančios produkciją, šaltinį".

Pateiksime keletą pavyzdžių. Tarybų Sąjunga pardavė JAV firmoms licenzijas aukštos įtampos elektros energijos perdavimo linijų tiesimo, elektromagnetinio aliuminijaus ir vario lydymo būdo technologijų, chirurginių instrumentų gamybai, suvirinimo ir akmens anglies perdirbimo į dujas technologijai. Tarybų šalies mokslininkų sukurta technologija naudojasi Japonijos metalurgijos įmonės, Prancūzija nusipirko tarybinę licenziją šampano tipo gėrimo gamybai.

Neseniai žurnalas "U. S. News and World Report" rašė, kad daugelis amerikiečių mokslininkų su gilia pagarba žiūri į tarybinio mokslo laimėjimus daug intelektualaus sugebėjimo ir teorinių žinių reikalaujančiose šakose: metalurgijoje, branduolinėje fizikoje,

siems gyvenimo atvejams—tame tarpe ir lietuvybės sveikatą gydant. Kaip tik jis neseniai pragydo štai kokia gaida:

"Ar ne saldžiai ironiška, kad kaip tik lietuvių išeivijos tarpimo bei menkėjimo laikotarpiu, jau iš tolo girdint pirmuosius lietuvybės Amerikoje laidotuvių maršo garsus—gimsta reali ir stipri mintis Chicagoje prie Michigano paversti pasauliniu lituanistikos centru, tokiu, su kuriuo galėtų konkuruoti nebent tik Vilnius?"

Dar saldžiau būtų, jei ponas Drunga imtų ir nuspręstų, jog ir Vilnius neturėtų konkuruoti su Čikaga lituanistikos prasme—kam tos nuolaidos?!

Sio "Lituanistinio bumo", anot "Draugo", paslaptis labai paprasta: lituanistinė katedra Čikagos universitete, apie kurios st. igimą tiek daug rašoma "VEIKSNIŲ" SPAUDOS LAPUOSE. Girdisi drąsios prognozės—ten galintys atsirasti, be profesoriaus, netgi vienas ar du studentai. Štai tokiomis sąlygomis Chicago prie Michigano taps pasauliniu lituanistikos centru, konkuruojančiu su Vilniumi (ir tik su juo). Na, o jeigu studentų per stebuklą atsirastų trys—Čikaga liktų virš bet kokios lietuviškos konkurencijos.

Neabejojame. Vladas Mikšys

kosmoso tyrinėjimuose, seismografijoje ir kitur. Pavyzdžiui, Kolas pusiasalyje išgręžtas giliausias pasaulyje—9 mylių—gręžinys. Nauja gręžimo technologija labai padės specialistams aiškintis geologinę Žemės plutos sandarą. Jungtinėse Valstijose jau atlikta 20,000 chirurginių trumparegiškumo gydymo operacijų pagal TSRS medikų sukurta metodą.

Nėra nieko nuostabaus, kad TSRS teikia Vakarų valstybėms vertingas idėjas, nes šioje milžiniškoje šalyje dirba net 1,5 milijono mokslininkų, kas sudaro ketvirtadalį bendro mokslo darbuotojų skaičiaus pasaulyje. Nemažas mokslininkų būrys dirba ir Lietuvos TSR. Daugelis respublikos mokslinių tyrimų institutų, organizacijų ir įstaigų bendradarbiauja su kolegomis iš Vakarų Europos, JAV ir kitur. Štai 1982 metais Lietuvos medicinos įstaigose stažavosi ir dirbo mokslininkai iš Norvegijos, Prancūzijos, Vokietijos Federatyvinės Respublikos, JAV, Italijos ir eilės kitų šalių. Respublikos medikai dalyvavo tarptautinėse konferencijose Šveicarijoje, Meksikoje, Graikijoje bei Danijoje. Širdies ir kraujagyslių fiziologijos ir patologijos mokslinio tyrimo institutas prie Kauno medicinos instituto ir Kaizerio vardo instituto Oklende, Kalifornijoje, mokslininkai bendradarbiauja, siekdami nustatyti ilgalaikės išeminės širdies ligos vystymosi tendencijas. Bendras lietuvių ir amerikiečių medikų pranešimas apie miokardo infarktą buvo pateiktas JAV ir TSRS mokslininkų II-jam simpoziumui staigos mirties tematika, vykusiame praėjusių metų vasarą.

Vilniaus taikomosios enzimologijos mokslinio tyrimo instituto darbuotojų atradimais fermentų gamybos molekulinei biologijai srityje susidomėjo VFR ir kitų šalių mokslininkai. Lietuvių kalbos ir literatūros institute praėjusiais metais dirbo lingvistai iš Švedijos, VFR, Anglijos, Danijos ir kitų šalių.

Kaip matyt iš paminėtų pavyzdžių, socialistinių šalių ir Vakarų mokslininkų bendradarbiavimas naudingas abiem pusėms. Tikėsimės, kad tarptautinio įtempimo mažinimas ir tvirtas laikymasis taikaus sambūvio principo igalins ateityje plėtoti ir vystyti šį pažangų procesą, nes, kalbant fiziko iš Illinojaus universiteto David Payne'o žodžiais, tarptautiniam mokslui bus didelis nuostolis, jeigu TSRS ir JAV mokslininkai neturės glaudaus ir pastovaus bendradarbiavimo.

D. Kunčius

ETIOPIJOJE

Siuo metu Adis Ababoje yra daugiau kaip 140 tūkstančių revoliucinės Etiopijos jaunimo asociacijos narių.

Sostinės organizacija, įkurta 1980 metais, dabar vienija apie 300 partinių kuopelių, kurios veikia miesto pramonės įmonėse ir mokyklose. Revoliucinės Etiopijos jaunimas aktyviai aiškina gyventojams šalies vadovybės politiką.

— AFL-CIO profsąjungų vadovai sako, kad Reagano siūlymas vasaros metu jaunuoliams už darbą mokėti daug mažiau, negu nustatytas mažiausias atlyginimas darbininkams yra "pasibiaurėtina".

Amerikiečių laišakai J. Andropovui

Neseniai Tarybų Sąjungos spaudoje buvo paskelbtos amerikiečių laišku TSKP CK Generaliniam Sekretoriui Jurijui Andropovui ištraukos. Kai kurie laišakai buvo skelbti ištaisai. Štai iš Kolorado valstijos Jumos rašo fermeris Nails Stensfildas: "Man labai patinka Jūsų mintys apie taiką ir bendrą pastangų būtinybę išsaugoti ją. Aš tikiuosi, kad mūsų šalis—TSRS ir JAV—galės sugyventi, palaikydamos draugiškus santykius. Man atrodo, kad mes privalome (šis žodis laiške keliskart pabrauktas—A.S.) surasti kelią į protą, taikų mūsų prieštaravimų sprendimą ir jokių būdu neleisti kilti karui. Aš turiu tris vaikus—22, 20 ir 17 metų amžiaus. Aš noriu, kad jie gyventų be baimės dėl branduolinio karo grėsmės. Tokiomis sąlygomis, kada sukaupti masinio naikinimo ginklo kalnai, mes turime būti kantrūs, išlaikyti pusiausvyrą, suprasti vienas kitą. Prašau, padėkite mums visiems šioje žemėje! Tegul taika ir toliau būna Jūsų prioritetas".

Laiškų daug. Jų autoriai, išskyrus vieną kitą, geranoriškai nusiteikę, pasisako už taiką, už geresnius santykius tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų. Daug autorių, kurie nesuvokia, kodėl tęsiamos ginklavimosi varžybos, kurios gali atvesti žmoniją į katastrofą. Iš viso susidaro išpuolis, kad eiliniai amerikiečiai protingiau žiūri į rytdieną, kad jų mąstymas nėra užgremždintas antikomunistine neapykanta, kuo ypač pasižymi kai kurie Amerikos valdžios žmonės. Štai ką iš New-Meksikos valstijos, Artiži miesto rašo Polis Noksas: "Aš jokių būdu nesu susijęs su politika ir nelaikau savęs diplomatu. Aš eilinis žemės planetos gyventojas, kuris norėtų, kad mano gyvenamuoju metu nugalėtų visuotina taika. Aš išitikiu, kad mano vyriausybės atstovai, perskaitę šį laišką Jums, nuspręstų, jog aš esu išdavikas. Bet aš ne išdavikas. Aš paprasčiausiai noriu, kad Jūs žinotumėte, ką galvoja mano šalies žmonės. Pirmiausia, aš noriu Jums pranešti, kad mano šalies žmonių dauguma nenori, kad būtų sukurta raketa "MX". Ir jeigu Jūs paklaustumėte, ko nori dauguma, Jūs išgirstumėte: "Mes norime likviduoti visas branduolinio ginklo rūšis..." Mums pakanka ekonominių ir kitokių vidaus problemų, todėl mes galime apsieiti be pasirošimo karui. Šias lėšas mes išleistume švietimui, sveikatos apsaugai, energetinių problemų sprendimui".

Manau, kad tai be komentarų aišku—sveiko ir realiai mąstančio proto balsas! Kaip būtų gerai, kad tokiu protu gyventų ir tie amerikiečiai, kuriuos yra užkariavusios militaristinės mintys. Tai jie dažnai pateisindami savo sprendimus plėtoti ginklavimosi varžybas "tarybinės grėsmės" mitu, postringauja, jog amerikiečiai nori ginkluotis, kad užtikrintų savo "interesu saugumą".

Amerikiečių laiškuose Jurijui Andropovui reiškiamas ištikinimas, kad tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų, tarp Varšuvos autoriai yra tos nuomonės, kad patikimiausias kelias užtikrinti tarptautinį saugumą yra dviejų šalių rimtas, dalykiškos derybos dėl ginklavimosi varžybų apribojimo, o vėliau ir visiškai jų nutrauki-

mo. Kai kurie laišakai, be abejonės, rodo ir kitokias amerikiečių mintis, tačiau visumoje jos nuostabos nekelia. Tai aišku antikomunistinės propagandos produktas. Pavyzdžiui, yra tokių laišku, kuriuose Tarybų Sąjunga kaltinama dėl ginklavimosi varžybų, teigiama, kad ji "nepagrįstai ginkluojasi".

Kai kurie laišku autoriai, panašiai, kaip ir valdžios atstovai, grasina, jog santykiai tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų nebūsią geresni, kol TSRS nepakeisiant savo ir kitų socialistinių šalių santvarkos. Žinoma, kad tokios laišku mintys naivios.

Kai kurie laišku autoriai blogai informuoti dėl TSRS pasiūlymo sumažinti vidutinio veikimo nuotolio raketas iki skaičiaus, kurį turi Anglija ir Prancūzija. Tokių laišku autoriai težino JAV prezidento "nulinį variantą". Tačiau daugumos amerikiečių nuomonė, išsakyta laiškuose, tokia—JAV ir visos jos sąjungininkės Vakarų Europoje turi nedelsdamos sutikti su Tarybų Sąjungos pasiūlymais. Tai būtų gera pradžia sutarčiai dėl nusiginklavimo tarp Vakarų ir Rytų.

A. Saulius

KAS KOKIA ARBATĄ MEGSTA

Arbatos, daugiau ar mažiau, geriama visose pasaulio šalyse. Tik jos ruošimo būdai skirtingi.

Europos šalyse plikiny s dažnai parduodamas su įvairiais priedais: mėtom, mentolu, vanile, romu, citrinos rūgštimi, gvazdikais, kvapiomis vaistažolėmis. Be to, į arbatą dedama įvairių esencijų bei ekstraktų: citrusų, mango, serbentų, braškių ir kt. Tibete geriama arbata su druska ir sviestu. Mongolijoje populiarus senas "arbatinės sriubos" receptas: stiprus plikiny, pienas, sviestas, druska ir avies kraujas. Korėjoje į arbatą imušamas kiaušinis. Kinijoje, Japonijoje ir kai kuriose Pietryčių Azijos šalyse arbata pagardinama gėlių žiedlapiais—jazminų, lotos, pakalnučių, liepų, taip pat trintomis džiovintomis apelsinų bei mandarinų žievelėmis. Vietname populiaru arbata su džiovinta žensnio šaknimi, Kenijoje—su pipirais ir kitais prieskoniais. Anglijoje geriama stipri arbata su pienu. Arabai (ypač Tunise ir Maroke) mėgsta mėtų arbatą, be to, ji geriama labai šaldi ir karšta. Sakoma, kad būtent tokia arbata geriausiai malšina troškulį.

O mūsų šalyje? Daugelis labiausiai mėgsta gryną stiprią arbatą be jokių priedų, bet geriama ir su cukrumi, pienu, grietine, citrina, medumi, avietėmis, kai kuriomis žolelėmis. Yra gurmanų, mėgstančių į arbatos stiklinę įpilti šaukštelį markinio kagoro. Kartais į arbatą imetama skiltelė obuolio, kriaušės ar gabalėlis moliūgo.

Ligšiol buvo manoma, kad daugiausia arbatos išgeria anglai (statistikai apskaičiavo, jog vienam gyventojui per metus tenka 1650 stiklinių). Bet paskutiniai statistikos duomenys šią nuomonę paneigė. Pasirodo, anglus pranoko airiai, vidutiniškai per metus išgeriantys po 1724 stiklines arbatos. Mažiausiai arbatos Europoje išgeria italai. Mažiau arbatos pastaruoju metu suvartojama Indijoje, kuri, beje jos užaugina daugiausia. Mat indai emė gerti daugiau kavos, sulčių,

Kodėl šlovinami nacistai?

Siemet sukako pusė šimtmečio, kai į valdžią Vokietijoje atėjo nacistai.

Persenęs feldmaršalas Hindenburgas, skirdamas reichskancleriu Adolfą Hitlerį, atvėrė patį šurpiausią puslapį vokiečių nacijos istorijoje. O pasaulis pradėjo neišvengiamai žengti Antrojo pasaulinio karo link.

Istorikai ir biografai dabar rašo, kad Hindenburgas tada beveik nesusigaudė, kas dedasi Vokietijos politiniame gyvenime. Tačiau jis nepadarė kokios nors klaidos, nors tuo metu nacistai jau buvo pradėję praradinėti savo rinkėjus, kažkada patruktus demagogijos ir kliesių mišiniu. Maršalas padarė tik tai, ko iš jo reikalavo Vokietijos galingieji. Tada Krupas, Tisenas, Bolenas ir kiti magnatai statė ant kortos viską, kad tik į valdžią Vokietijoje neateitų tikrieji darbo žmonių atstovai. O su fašistais jie siejo toli siekiančias viltis, jau tada svajoję apie protektoratus Europoje, kolonijas Azijoje ir Afrikoje.

Nacionalsocializmas buvo atrastas ir išpuoselėtas stambiojo kapitalo pinigais. Hitlerį apipylė milijonais tam, kad netrukus į bankų seifus sugrįžtų milijardai. Aukso upės iš tiesų atplaukė pas Krupus ir Tisenus, tačiau jose buvo ir milijonų vokiečių, dešimčių milijonų kitų tautų atstovų kraujas.

Atrodytų, kaip seniai visa tai buvo—prieš ištisą pusę amžiaus. Tačiau kaip stebėtina kartojasi istorija! Šiuo metu prie to paties Reino vėl politinis skandalas: Vakarų Vokietijos politinius veikėjus papirkinėja Fliko koncernas. Tarp gausiai apmokamų veikėjų buvo ministrai, politinių partijų vadovai. Ne jau atsitiktinai stambiausios sumos plaukė Bavarijos ultrų lyderiui Fransui Jozefui Strausui! . . .

Pagaliau penkios dešimtys metų nėra didelis laiko tarpas. Žaidžos, kurias nacizmas paliko pasauliui, taip greitai negyja. Dar tebeaimanuoja našlės, dar mena tėvus našlaičiai likę . . . Dar tebevaikšto po šią žemę Europos tautų budeliai.

Neseniai Vakarų Vokietijos spaudoje aprašė paskutiniojo hitlerinio reichso kanclerio admiralo Karlo Denico laidotuves. Praėjus beveik 40 metų, prie Hitlerio ipėdinio vyriausybės vadovo posto duobės susirinko dar daug vadinamųjų "buvusiųjų"—apsikarsčiusių nacistiniais kryžiais, vis dar mėginančių smagiai išmesti ranką ir suukti "Heil!". Keli admiralo laidotuves aprašę žurnalistai vadino jas pannotikumu, o jų dalyvius—"šešėliais iš ano pasaulio". Bet tai nebuvo šešėliai, nes po atsivėikimo su Denicu jie sėdo į labai materialius "Mercedesus". Jie nebuvo bedvasiai šešėliai dar ir todėl, kad juos lydėjo jauni žmonės, kai kurie—net su bundesvėro karininkų uniformomis.

Ne šešėliai, o labai realūs Vakarų Vokietijos kariniai lėktuvai skraidė ir virš kito procesijos. Laidojo nacistinės "luftvafės" pulkininką Hansą—Ulrichą Rudalį, vienintėlį iki šiol išlikusį hitlerinio "Riterio kryžiaus su ažuolo lapais, kardais ir briliantais" kavaliierių. Rudelį ir dabar prie Reino šloviną kaip didvyrį, nors savo kardus su briliantais jis užsitaravo bombarduodamas taikius tarybinius kaimus ir miestus.

Tik po audringų visuomenės protestų kariniam nusikaltėliui buvo uždrausta lankyti bundesvėro ka-

reivines. Tačiau paskutinį "oro parada" nacistui bundesvėro vadai vis dėlto surengė. Spaudos atstovų priremtas prie sienos Vakarų Vokietijos gynybos ministras nekaltai pavadino šią meilės hitlerininkui demonstraciją "atsitiktiniais mokomųjų 'Fantomų' skrydžiais" . . .

Fašistai prabuvo valdžioje vos 12 metų. Tačiau kokį šurpą, neišdildomą pėdsaką jie paliko . . . O juk ir dabar kai kas planetoje norėtų prisieškauti tokių jėgų pagalbą, pastatyti ant kortos visos žmonijos likimą.

Tačiau pasaulis jau ne toks, kaip prieš pusę amžiaus. Imperialistiniai šamokslai, žinoma, dar gali pasikartoti, tačiau jėgų santykis planetoje jau ne tas. Antifašizmas kur kas stipresnis. Ir nors Vakaruose vėl prisimenami neofašistai, lipdomas "juodasis internacionalas", šių jėgų triumfo jau nebus. Istorija negali grįžti atgal.

V. Kavaliauskas

PARAGVAJUS GLOBOJA NACISTINĖ NUSIKALTĖLI

Užkietėjęs nacistinis nusikaltėlis Jozefas Mengelė, kuris slapstosi nuo teisingos baismės Paragvajuje, yra fašistinio diktatoriaus Stresnerio patarėjas ir asmeninis gydytojas, praneša Venezuelos laikraštis "Mundo".

Jau daugiau kaip 30 metų daugelio šalių teisingumo organai bergždžiai reikalauja, kad Paragvajaus klika išduotų šį pirkinį nusikaltėlį. Osvencime šis pirkinį darys vykdė baisius "eksperimentus" su savo negalinčiomis gintis aukomis. Jis nusintų į krematoriumų tūkstančius kalinių.

Po fašistinės Vokietijos sutriuškimo Mengelė pabėgo į Lotynų Ameriką. 1951 metais jis iškūrė Argentinoje, pasivadinęs Fridrichu fon Braitenbachu. Fašistinis nusikaltėlis ilgą laiką vertėsi kaip "gydytojas". Būenos Airių aristokratinis rajone.

Atsitiktinai susitikusi, nacistini budelį atpažino Nora Eldok, buvusi koncentracijos stovyklos kalinė. Apie tai ji pranešė spaudai. Po dviejų dienų jos lavonas buvo rastas Buenos Airių apylinkėse. Vietinė valdžia išdavė orderį žudikai suimti, tačiau Mengelė pabėgo iš Argentinos.

Budelis neatsitiktinai iškūrė Paragvajuje. Stresneris—senas Hitlerio ir nacizmo gerbėjas. Globojant Paragvajaus diktatoriui čia apsigyveno ir kiti hitleriniai nusikaltėliai. Vokiečių kolonijoje Paragvajuje gyvena daugiau kaip 40 tūkstančių žmonių, jų tarpe daug buvusių esesininkų, smogikų, saugumo tarnybos "SD" bendradarbių. Kaip nurodo spauda, čia gyvena artimiausias vėro budelį bendradarbis Martynas Bormanas, Vilis Kiuršneris, vadovavęs masiniams žmonių šaudymams Lenkijos teritorijoje, ir daugelis kitų. Stresneris suteikė jiems ne tik prieglobstį, bet ir svarbius valstybinius bei administracinius postus.

Kaip rašo spauda, budelis Mengelė Stresnerio valstybėje susirado jam tinkamą užsiėmimą. Jis dalyvavo gestapo pavyzdžiui steigiant Paragvajaus slaptąją policiją, sudarant sąrašus "nepatikimų" Paragvajaus visuomenės veikėjų, kuriuos buvo numatyta fiziškai sunaikinti.

Iš "T."

Vilniaus, 1963 gegužės 12

NUOTRAUKOJE—F. ŠALIAPINAS, K. PETRAUSKAS, J. MAŽEIKA

F. Šaliapinas [viduryje] su K. Petrausku ir J. Mažeika

Sioje nuotraukoje įamžintos istorinės lietuvių operos teatro akimirkos. Jos primena 1934-uosius, kai Kaune svečiavosi Fiodoras Šaliapinas, anot Balio Sruogos, „rusų žemės stebuklas“. Čia jis susitiko su Kipru Petrausku, savo bičiuliu, su kuriuo draugystė užsimezgė dar 1913 m. Peterburge, ir jaunu baritonu Juozu Mažeika, kuris vos prieš ketvirtą metų buvo debiutavęs operoje, bet jau spėjęs pasižymėti kaip talentingas dainininkas. Šie trys menininkai darnioje draugėje Kauno scenoje kūrė S. Guno operos „Faustas“ herojus; F. Šaliapinas—Mefistofelį, K. Petrauskas—Faustą, J. Mažeika—Valentiną. K. Petrauskas tada jau buvo pelnęs tarptautinį pripažinimą, o dvidešimčia metų jaunesnis J. Mažeika—tik pradėjęs kopti į operinio meno aukštumas.

Anglas, lietuvių literatūros bičiulis

Vertėjas išties stebuklingos profesijos žmogus. Jis atveria tautos knygas kelią į pasaulį.

Leisti lietuvių poetų kūrybą užsienio kalbomis talkina Maskvos „Progreso“ leidykla. Vienas jos bendradarbių yra Piteris Tempeštas. Jo pavardę esame skaitę prie S. Neries, E. Mieželaičio, J. Degutytės ir kitų lietuvių poetų vertimų ir anglų kalbą. Jis taip pat vertė ir ređagavo Vilniaus „Vagos“ leidyklos leidžiamas „Vyturėlio“ serijos knygas vaikams ir anglų kalbą. Pernai anglų kalba pasirodė P. Tempešto išverstas mūsų poezijos perlas—A. Baranausko poema „Anykščių šilėlis“.

Pabandykime artimiau susipažinti su Piteriu Tempeštu.

Jis yra gimęs Anglijoje, nuo 1942 iki 1946 metų buvo karo lakūnas. Baigęs Oksfordo universitetą įsigijo dvi specialybes—klasikinės ir rusų filologijos. Dirbo žurnalistu Bulgarijoje, Anglijoje, nuo 1962 m. gyvena Tarybų Sąjungoje, į kurią atvyko kaip „Daily Worker“ laikraščio korespondentas.

Eilėraščius versti bandė dar besimokydamas gimnazijoje. Pirmąją jo vertimų knygą „Tarybinis humoras“ 1949 m. Londone išleido Kultūrinių ryšių su TSRS draugija.

„Tarybų Sąjungos tautų poezija,—sako P. Tempeštas,—studijuojau ir verčiau nuo tada, kai atvažiavau į Maskvą“. Atskirais rinkiniais anglų kalba išleista kone 10 tarybinių ir rusų poetų kūryba, versta P. Tempešto. Dailiausiai apipavidalinta jo vertimų knyga laiko „Vagos“ leidyklos išleista A. Baranausko „Anykščių šilėlis“ (anglų kalba su paraleliu lietuvišku tekstu). Dabar baigia, kaip pats sakosi, vieną sunkiausių savo darbų—K. Donelaičio „Metų“ vertimą į anglų kalbą.

ly kalbą. Su „Vagos“ leidykla yra sudaręs dar vieną sutartį—suredaguoti L. Pažūsių ir anglų kalbą išverstą Just. Marcinkevičiaus poezijos knygą.

— Kad pastaraisiais metais itin susidomėjau lietuvių poezija,—pokalbyje su „Vagos“ leidyklos redaktore A. Apuokiene pasakoja P. Tempeštas,—tai daugiau leidyklos darbuotojų nuopelnas. Tiesiog pavergė jų meilė gimtajai kalbai ir literatūrai, jų pastangos pateikti užsienio skaitytojams pačius geriausius lietuvių autorių kūrinius. Norėčiau paminėti Lionginą Pažūsių, Juozą Subatavičių, nors esu įsitikinęs, kad yra dar ir daugiau tuo pasižymintį lietuvių kultūros ir spaudos darbuotojų. Apie tai galima spresti ir iš puikių „Vagos“ leidinių. Laimingas jūsų kraštas, turėdamas žmonių, kurie sugeba uždegti svetimtaučių širdis! Aš labai džiaugiuosi, kad mūsų draugystė dar tik prasideda ir ateityje laukia daug kūrybinio džiaugsmo.

Toks tas Piteris Tempeštas, su kuriuo trumpai susipažinome. Anglas, lietuvių literatūros propaguotojas ir didelis bičiulis.

Alvis Dargis

Kuboje vyko Tarybų Sąjungos kultūros dienos. Jose su gausia tarybinių menininkų grupe dalyvavo Vilniaus operos ir baleto teatro solistė TSRS liaudies artistė Nijolė Ambrazaitytė. Ji dalyvavo su skirtinga programa atidarymo ir uždarymo koncertuose, surengė tris solinius koncertus. Pastarųjų programą sudarė naujai paruošti kūriniai. N. Ambrazaitytė buvo išmokusi kubietiška dainą ispanų kalba, už jos atlikimą sulaukdavo tikrų ovacijų. Gerus atsiliepimus pelnė ir solistės koncertmeisteris pianistas A. Mačeina.

Gyvenimas, ta baltų pasaka . . .

Kiekviena tauta turi didžių žmonių. Kiekviena tauta turi ir didelių bičiulių—lietuviams tarp tokių yra išžymus baltistas Berlyno Humboltų universiteto profesorius Viktoras Falkenhanas.

Profesorius moka daug kalbų, tačiau iš visų jų bene didžiausia jo meilė—lietuvių kalba. Dar vaikystėje, kaime deginant bulvienuosius, išgirdęs pirmą lietuvišką žodį „ugnis“. Šią „ugnį“ pakurstė pažintis su rašytoju Vydūnu. Profesorius taip ir sako: Vydūnas mane laimėjo lietuvių kalbai ir kultūrai.

V. Falkenhanas jaunystėje studijavo Karaliaučiaus universitete indologiją, slavistiką, teologiją. Kalbotyros profesorius J. Gerulis, pastebėjęs parašyti mokslinį darbą apie lietuvių raštijos pradininką J. Bretkūną. „Penkerius metus išsėdėjau archyvuose,—pasakoja profesorius.—Susidūriau su problema: Bretkūno biblijos vertime puslapijai išmarginti skirtingų žmonių pataisomis. Kas tie jo pagalbininkai? Taip į dienos šviesą kilo vis nauji lietuvių raštijos vardai, šitaip į mano disertaciją pateko begalė dokumentų. Darbą pavadinau „Biblijos vertėjas į lietuvių kalbą Jonas Bretkūnas ir jo talkininkai“.

Profesorius F. Šolcas iš Miunsterio (Vokietijos FR) sako, kad tas darbas išgelbėjęs nemaža karo ugnyje žuvusių svarbių kultūros istorijos dokumentų. Pačią disertaciją baltistai laiko Rytų Prūsijos XVI a. lietuvių „enciklopedija“, neįkainojamu indėliu į lituanistiką.

Profesorius pirmą kartą Lietuvoje lankėsi 1935 m., dar studijuo-

damas Karaliaučiaus universitete ir ruošdamasis rašyti mokslinį darbą.

Pokario metais V. Falkenhanas nesykį viešėjo Lietuvoje, turi čia daug bičiulių ir gerbėjų, artimai bendrauja su respublikos mokslininkais kalbininkais. Neseniai jis vėl buvo atvykęs—šį sykį viešnagė sutapo su 80-ju jo gimtadieniu. Ta proga Lietuvos TSR Mokslų akademijoje buvo surengtas iškilmingas vakaras. Jį vedė lietuvių kalbos ir literatūros instituto direktorius akademikas K. Korsakas. Jausmingai apie jubilieato gyvenimo kelią ir darbus kalbėjo dr. A. Sabaliauskas. Prieš susirinkusiųjų akis stojo praeities dienos, iš jų bene išpūdingiausios, kai žiaurios beprasmybės akivaizdoje V. Falkenhanas rašė monografiją apie kalbą, kuriai kelintąsyk buvo ruošiamas pražūtis, kai pokario sumaišty ji surado garsiojo XX a. baltisto E. Frenkelio rašytas laiškas—kvietimas atvykti dirbti į Hamburgą, kai jis pats apsisprendė savo tolesnį likimą susieti su pirmają vokiečių žemėje darbininkų ir valstiečių valstybe. Nuo 1948 m. V. Falkenhanas dirba Berlyno Humboltų universitete. Nuo pat įsteigimo (1964 m.) vadovauja Tarptautinės baltų—slavų santykių tyrinėjimo komisijos baltistų sekcijai Vokietijos Demokratinėje Respublikoje. Šios sekcijos konferencijose (jų buvo per 50) aptariamos ne tik baltistikos problemos, bet atsispindi ir reikšmingiausi lietuvių kultūros faktai.

Kaip pagarbos ir meilės ženklas už jo kilnų gyvenimą ir darbus, už pastangas tiesti tautų bendravimo tiltus, gulė tą iškilnių vakarą profesoriaus glėbin gėlių puokštės, skambėjo nuoširdūs sveikinimų žodžiai. Gražiai švietė profesoriaus veidas, gražiai lietuviškai jis vis kartojo „ačiū“ . . .

— „Manęs,—kalbėjo V. Falkenhanas,—dažnai klausia, kas mano gyvenime būdingiausia, kaip įvertinu šiuos ilgus metus? Gal poetiškai skambės atsakymas: mano gyvenimas iki šiol lyg nuostabi pasaka, ji susijusi su baltais, pavadinčiau ją baltų pasaka . . .

Mokslininkas, kaip sakosi, dabar pagautas jausmo ir fantazijos bangos: rašo novelių ciklą apie J. Bretkūną. „Jei mano disertacija apie jį gali naudotis daugiausia mokslininkai, tai noveles skiriu visiems kultūros mylėtojams. Rašau vokiškai, bet svajoju apie padavimą ir lietuviams į rankas“.

F. Kuršaitis, 1883 m. leisdamas „Lietuvių—vokiečių kalbų žodyną“, pratarmėje įsitikinęs rašė, kad lietuvių kalba pasmerkta žūti ir linkėjo jai palaimos. Vienas žmonių, svetur linkėjusių lietuvių kalbai ir tautai palaimos, buvo V. Falkenhanas, pro germanizacijos bangą, pro karo dūmus nešęs tikėjimą gėrio ir teisingumo pergale. Švėsdami garbingą profesoriaus sukaktį, galime kartu su juo pasidžiaugti, kad tas tikėjimas išsipildė. Didelį laimė—kad lietuvių kalba gyvuoja, turi visas sąlygas klestėti. Didelis džiaugsmas, kad ji turi tokių ištikimų bičiulių, kaip profesorius Viktoras Falkenhanas.

Algis Juodupis

NAUJAS KINO TEATRAS

Naujoje Mažeikių dalyje iškilo kino teatras. Raktus jo šeiminkams įteikė Akmenės statybos valdybos statybininkai.

KASDIENINĖ DUONA

Jūs sakote—
Pirmiausia žmogui reikalingas oras,
Nes niekas žemėje be oro negyvens.
Kada kvėpuoti ima visos poros,
Tada dar žmogui reikia
Duonos ir vandens.

O ar jūs žinote,
Kad šita jūsų tiesa
Aš tegaliu priimti tik pusiau?
Kai pirmą kartą
Aš išvydau šviesą,
Įtraukęs grukšnį oro, uždusau.
Ir niekad negalėjau nuo to laiko
Kvėpuoti žemėj pilna krūtine.

Jūs sakote,
Kad žmogui duonos reikia.
O kaip paimti ją,
Jei rankos surakintos grandine?
Kaip iš vėsaus ir skambančio šaltinio
Atsigaivint vandens srove, kad
Tau kojos nuovargio pripiltos tarsi
švino,
Kai slegia tau pečius sunki našta?

Vadinasi,
Jūs esate neteisūs.
Todėl visam pasauliui
Mano lūpos taria:
Pirmiausia žmogui reikia laisvės.
Juk ne kiekvienas,
Kurs kvėpuoja, valgo, geria,
Yra žmogus.
Ir ne kiekvienas,
Kurs žmogumi save vadina,
Yra žmogus.

Jei sotūs jūs,
Apvogę draugą ar kaimyną,
Tai jūsų oras, duona ir vanduo
Ilgavo aitrų neteisybės skonį.
Tai kas jums davė teisę
Melu pakeisti laisvę—
Kasdieninę milijonų duoną?

Juozas Macevičius

Pasakoja Panevėžio "Ekranas" darbininkė

Mes su vyru Bronium dirbame "Ekranas" aštuonerius metus, auginame keturis vaikučius. Žinoma, nelengva su tokiu būriu mažyliu, bet juk ne viena auginu. Vyras nesibodi jokio darbo, nedalijam savo rūpesčių į vyriškus ir moteriškus. Trys dukrelės lanko vaikų darželį, kur už jų laikymą mokame pusę kainos. Sūnui—dvejį metų, prižiūrime jį, dirbdami skirtingose pamainose.

Miesto vykdomasis komitetas irgi sudarė galimybę daugiavaikėms šeimoms produktų ir pramoninių prekių nusipirkti be gaisiaties. Nueinu į parduotuvę ir palieku sąrašuką, kokių kasdieninių produktų mūsų šeimai reikės kitą savaitę. Paskirtą dieną užsukę, viską randame supakuota į dėzes. Belieka kasdien nusipirkti pieno, duonos. Turbūt nereikia aiškinti, ką reikšia tokioms šeimoms, kaip mūsų, sutaupytais laikais. Viena valanda per savaitę—ir apsirūpinę produktais. Neturim rūpesčių ir su pramoninėmis prekėmis mažyliams.

Mūsų vaikučiai dar maži, bet esame su vyru ramūs, galvodami apie jų ateitį. Jei mūsų kolektyvo nario šeimoje trys, keturi ir daugiau vaikų, kurie dar mokosi, jie pietauja mokykloje nemokamai. Už juos atsiskaito gamykla. Jei į mokyklą eina iš šeimos keturi vaikučiai, jiems profsajunga nuperka uniformas ir portfeliukus. Ir ne tik daugiavaikėms šeimoms padeda—visi gamykloje dirbantys žmonės už vaistus nemoka. Juos nuperka gamykla. Tai nemaža parama pagyvenusiems žmonėms. Kai kam juk gydytis tenka dažnai. Sužinojau, kad šiemis reikalams gamykla išleidžia per metus apie 40 tūkstančių rublių. Jaunoms šeimoms, kurios augina nors vieną vaikutį ir dirba šiame kolektyve trejus metus, gamykla duoda kreditą kooperatiniam butui.

O kiek įvairiausių ratelių, renginių ir kitokių dalykų yra skirta mūsų darbuotojų vaikams. Gamykla prideda pinigų už maitinimą pionierių stovyklose. Gamykloje

veikia vaikų šokių, dramos, dailės ir kiti rateliai, čia rengiamos šeimų sporto varžybos. Visko ir neišpaskosiu, ne viską ir žinau.

Mūsų profsajungos komiteto nariai palaiko glaudžius ryšius su mokyklomis. Jie nuolat gauna informaciją apie darbuotojų vaikų mokymąsi ir elgesį. Ir tikrai būna iki gaudumo gera, kai per susirinkimą viešai dėkojama tėvams už gerą sūnaus ar dukros auklėjimą. Žinoma, būna ir blogų naujienų, su tokių vaikų tėvais kalbamasi atskirai, žiūrime, kad jie daugiau laisvalaikio skirtų savo vaikams. Per vasaros atostogas kai kurie vyresnieji vaikai padirbėja gamykloje. Gal todėl daugelis baigusiu vidurinės mokyklos nueina tėvų pėdomis? Kas gali nebranginti geros tvarkos, kolektyvo rūpinimosi darbuotojų šeimomis, jų sveikata? Visi žinome: kuo geriau dirbsime, tuo gamykla turės daugiau lėšų mūsų visų buitiniams ir kultūriniais poreikiams.

Ne kartą girdėjau sakant: kolektyvas—antrieji namai. Tikrai taip ir yra. Būtų negera gyventi, jei į darbą žiūrėtum tik kaip į būdą užsidirbti duoną, jeigu su kolektyvu nesietų jokie kiti kiekvienam žmogui brangūs saitai.

Nenorėčiau, kad kas pagalvotų, jog gyvenam be rūpesčių. Užtenka jų. Jau vien tai, į kiek klausimų tenka atsakyti, parėjus iš darbo... O juk būna, kad suserga kuris mažasis. Ir gyvenam kol kas ankštai. Suprantam, ne viskas iš karto.

Tikrai didžiuojuos savo kolektyvu, džiaugiuos, kad mūsų vaikučiai auga sveiki ir žvalūs.

Jolanta Cekavičienė

SVEČIAVOSI RAŠYTOJAI

Salčininkų rajone pas melioracijos statybos montavimo valdybos darbuotojus viešėjo rašytojai Romas Sadauskas, Pranas Raščius ir Feliksas Jakubauskas.

Publicistas Romas Jakubauskas papasakojo apie savo kūrybą. Pranas Raščius ir Feliksas Jakubauskas skaitė savo eilėraščius.

Laiką ir energiją taupančios paslaugos

Kiekvieną dieną tūkstančiai komunalinio bei butų ūkio ir buitines tarnybos darbuotojų teikia paslaugas respublikos gyventojams.

Komunalinio ūkio darbuotojams rūpi gyvenamieji namai ir jų patogumai, skverai ir parkai, vandentiekis ir vandens valymas, troleibusai, viešbučiai, šiluminiai tinklai. Respublikos gyventojų socialiniams ir kultūriniais poreikiams tenkinti sudaryta stipri materialinė bazė. Vien tik pagrindinių fondų vertė viršija 2.8 milijardo rublių. Tai 12 procentų visų respublikos pagrindinių fondų.

Buitinis gyventojų aptarnavimas—viena jauniausių savarankiškų respublikos liaudies ūkio šakų, faktiškai susiformavusi per pastaruosius tris penkmečius. Sociologų ir ekonomistų atlikti tyrimai rodo, kad vienas buitines tarnybos darbuotojas suteikia galimybę 3-4 žmonėms dirbti kitose liaudies ūkio šakose.

Palangos Juzės žirkles ir adata keičia moderni technika, industrialiniai darbo metodai. Šiandien turime 96 įmones, 3224 ateljė ir dirbtuves. Tik per vieną darbo dieną buitiniškai pasiūva 3440 drabužių, išskalbta 159 tonas skalbinių, išvalo 18 tonų drabužių, sutaiso 1640 televizorių ir 1470 automobilių. Praėjusiais metais sutaisyta 2.6 mln. porų avalynės, daugiau kaip 2 mln. vienetų sudėtingos buitinės technikos.

Už kiekvieno šio skaičiaus slypi buitines tarnybos ir komunalinio ūkio darbuotojų kasdieninis triušas, pastangos gerai ir kultūringai aptarnauti gyventojus.

Galime džiaugtis, kad gerai padirbėta praėjusiais metais, sutinkant TSRS įkūrimo 60-ąsias metines. Abiejų ministerijų kolektyvai sugebėjo išlikti šalies pirmūnų gretose, iškovoti sąjunginiame lenktyniavime pirmąsias vietas ir perinamąsias raudonąsias vėliavas. Šie rezultatai buvo pasiekti gerai

organizavus socialistinį lenktyniavimą ir pirma laiko įvykdžius gamybines užduotis. Svarų indėlių respublikos gyventojų aptarnavimą įneša pirmaujančios įmonės—Vilniaus troleibusų valdyba, Kauno specializuota autotransporto įmonė, Panevėžio butų ūkio valdyba, Utenos, Anykščių, Vilkaviškio buitinių gyventojų aptarnavimo kombinatai, fabrikai "Snaigė", "Gintaras", "Ramunė".

Pagarba ir padėka už darbą yra reikiama darbininkams, kurie kruopščiai ir sąžiningai rūpinasi respublikos gyventojų poreikiais. Partija ir vyriausybė šios kategorijos darbuotojams skiria nuolatinį dėmesį ir vertina nuoširdų darbą.

Respublikos komunalinio ūkio ir buitinių gyventojų aptarnavimo sistemoje dirba 950 žmonių, apdovanojimų ordiniais ir medaliais, 88-iesiems suteikti respublikos nusipelnusių darbuotojų vardai, 4127 apdovanojami šakos žymūno ženkleliu.

Kad būtų užtikrintas našus darbas, aptarnavimo sferos darbuotojams reikia sudaryti tinkamas darbo sąlygas. Todėl profsajungos komitetams tenka padėti plėtoti gamybą, gerinti darbuotojų buitines, darbo sąlygas, organizuoti poilsį ir laisvalaikį. Buitinio gyventojų aptarnavimo įmonėse ir komunalinio ūkio organizacijose nemaža padaryta šioje srityje. Patogu dirbti, malonu lankytis "Pajūrio" susivienijimo, "Bangos" įmonėse, Prienų, Radviliškio komunalinių įmonių kombinatuose, Panevėžio apžėdinimo treste.

Rūpinamės, kad per pietų pertrauką darbuotojai turėtų kur pavalyti. Įmonių valgyklose ir bufetuose yra 3641 vieta. O štai praėjusių metų pabaigoje Vilniaus miesto buitiniams pastatyta virtuvė, kurioje galima pagaminti pietus 1000 žmonių. Termosais jie išvežiojami į smulkias ateljė, dirbtuves, kirpyklas.

A. Jankauskienė

FAŠIZMO AUKOMS ATMINTI

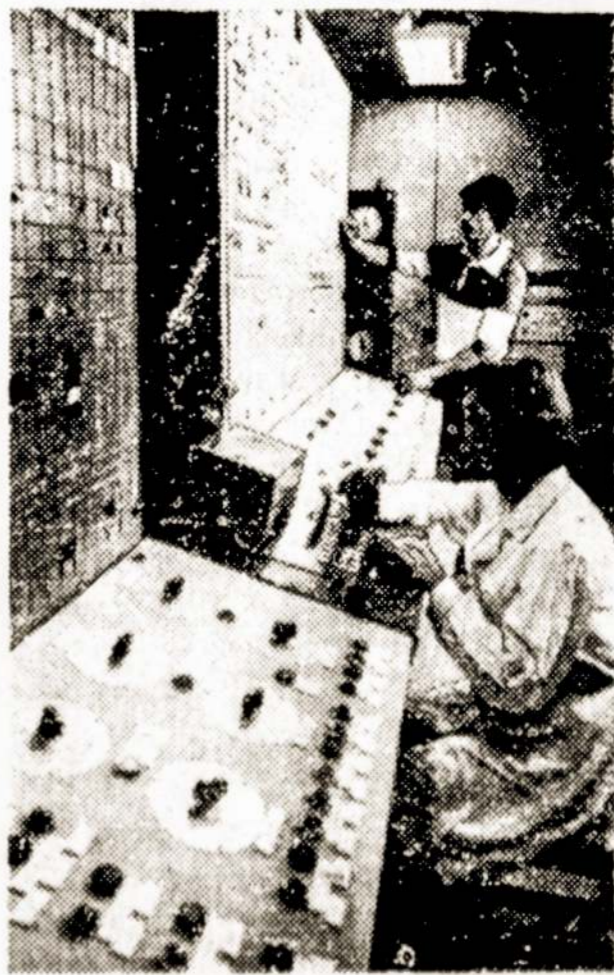
Kauno 9-ojo forto muziejaus teritorija užima 31 su puse hektaro. Kauno statybos ir montavimo tresto "Kauno statyba" 2-oji statybos valdyba pagal skulptoriaus Alfonso Ambraziūno sukurtą modelį stato monumentą fašizmo aukoms atminti.

Vyrai, vadovaujami darbų vykdytojo Jurgio Zaliaduonio, ruošia klojinius atraminės sienoms prie paminklinės aikštės, dengia muziejaus stogą, atlieka restauravimo darbus. Monumento aukštis—32 metrai. Komplexą sudaro trys skulptūrinės grupės: dešinioji, centrinė ir kairioji.

Septyniadešimt penkių žmonių kompleksinė brigada, vadovaujama brigadininko Antano Danilos, brigadinės rangos metodu tvarko kairiąją komplekso dalį.

Su prityrusiais statybininkais uoliai triūsia ir komjaunuoliai betonotojas Kęstutis Janavičius, dailidė Vytautas Maziliauskas, suvirintojas Henrikas Nomeika ir kiti. Išpareigota monumento statybą baigti iki Spalio švenčių.

Vilnis, 1983 gegužės 12

SUSITIKIMŲ SVETAINĖJE

Šiandien SUSITIKIMŲ SVETAINĖJE vieši Jonišio rajono buitinių gyventojų aptarnavimo kombinato direktorius Eimantas Mitkus.

"VILNIES" redakcija

* * *

E. MITKUS. Pirmiausia norėčiau pasakyti, kad Jonišio rajono buitinių kolektyvas ne toks mažas—apie 300 žmonių: statybininkai, batsiuviai, mezgėjos, siuvėjai, skalbėjai... Tai žmonės, kurie savo paslaugomis padeda Jonišio miesto ir jo rajono žmonėms. O gyvename mes ne tik Joniškyje—gyvenam Skaistgiryje, Žagarėje, Krūkuose, kitose stambesnėse rajono gyvenvietėse. Bet gal svarbiau, kad nėra rajone nei vieno kaimo, kurio gyventojai nesinaudotų buitios paslaugomis, nes visuose turime kompleksinius surinkimo punktus—surinkame skalbinius, laikrodžius, televizorius, radijo imtuvus... Visa tai gabenama į Joniškį sutaisyti, skalbti, valyti ir panašiai. Pernai pagal atliktų paslaugų tempus mums pripažinta trečioji vieta respublikoje.

KORESPONDENTAS. Sakote—pripažinta. Koks tas pagrindinis rodiklis, pagal kurį galėtume spręsti apie atliktų paslaugų kiekį?

E. MITKUS. Kol kas atidžiau pasisiūreikiame į mūsų rajoną. Nedaug čia pramonės, tiesa? Tai žemės ūkio rajonas, ir mes, vadinaisi, aptarnaujame žemdirbius. Praėjusiais metais, skaičiuojant vienam gyventojui, atlikome buitios paslaugų už 22 rublius. Tai nemažai, kadangi mūsų paslaugos labai pigios, na, pavyzdžiui—baltinių išplovimas kainuoja kapeikos... barzdos nusikutimas, pakirpimas—irgi kapeikos. Ir jeigu mes kalbame, kad į kaimą atkeliavusi kultūra—tai ne vien su knyga, bet ir su mūsų buitios patarnavimais: daugiau švaros, pasipuošimo, grožio, pagaliau—sutaupome daug žemdirbiui brangaus laiko. Juk iš viso atliekame 17 rūšių paslaugų.

KORESPONDENTAS. Kaip, direktoriau, atsitiko, kad jūs būdamas miestietis ir dar—iš Kauno, atvykote dirbti į palyginus nedidelį miestelį?

E. MITKUS. Ir mano tėvai, ir seneliai—tikri kauniečiai. Tačiau dabar, matyt, toks laikas, ir aš galėčiau suskaičiuoti nemažai pažįtamų, kurie palikę Kauną, dirba įvairiose Lietuvos kaimo vietovėse. Baigiau Kauno politechnikos institutą, įsigijau inžinieriaus-mechaniko specialybę. Niekas dabar neginčys, kad tokia specialybė kaimui nereikalinga. Kaimas daugelį—atžvilgių padaro žmogų aktyvesniu. Ot, gyvenau Kaune virš 30 metų, ir patikėkite, kad nei karto nebuvau nuejęs į dažnai ten rengtus, sakyskim, S. Sondeckio, V. Noreikos vakarus. Matyt, iš didelės patirties kažkieno pasakytą: arti bažnyčia—toli dievas. Dabar, kai jau du metus gyvenu Joniškyje, net ir nesuskaičiuoti, kiek kartų lankytasi tokiose koncertuose—Vilniuje, Rygoje, Šiauliuose... Mieste žmogus dažniau paliktas savo valiai. Eš, kam tave agituoti, jeigu pats regi—va teatras, ana koncertų salė ar estrada, o ana ten—vėl kitų susibūrimų vieta. Žinai kelią—tai nueisi! O dažnai būna, kad nenuieini! O iš Jonišio į išvykas iškeliaujame organizuotai, būreliu ar būriu ir jos neatidėliojame. Sėdi į autobusą ir važiuoji. Taip noriu pasakyti, kad kaimas nuo miesto labai netoli ir čia turime visas galimybes, kad

Vilnis, 1983 gegužės 12

gyventume jo kultūrinį gyvenimą, visomis jo naujovėmis, kurias jis turi.

Na, o butis? Ji Joniškyje nėra kiek neblogesnė. Žmonių butai turi lygiai tokius pat privalumus, kaip ir Kaune. Aš, pavyzdžiui, neapgailestauju, kad atsikėliau gyventi Joniškyje ir kad mano vaikai Gediminas ir Gražina nepasakys kaip tėtė: mes kauniečiai. Užtat pasakys, kaip mano žmona: mes joniškėčiai.

KORESPONDENTAS. Minėjote, kad Jūsų buitinių kolektyvas nemažas. Ar galėtumėte pareikšti, kad su juo per tuos du metus susigyvenote?

E. MITKUS. Atleiskite, klausimas truputį įžūlokas. Tačiau esu pats apie tai mąstęs ir atsakymas toks: taip, susigyvenau. Tačiau Jums reikalingi įrodymai? Ar bent pasamprotauti? Antai, pirmais mano direktoriavimo metais gamyba pakilo 18 procentų. Sekančiais, tai yra 1982 metais—vėl 17 procentų. Sugebėjome iš paskutinės vietos pakilti į pirmąsias. Ar galėtumėte būti tokia padėtis, jeigu kolektyvas dirbtų sau, direktorius—irgi. Susigyvenau su partine, komjaunimo, vietos profsąjungos organizacijomis. Pagaliau yra ir kitų būdų patikrinti, kaip kolektyvas sutaria su savo vadovu—tai susirinkimai, balsavimų rezultatai ir panašiai. Svarbiausia būti optimistu, tikėti žmonėmis ir neleisti ne tik sau, bet ir kitiems pasenti.

KORESPONDENTAS. Situacijos žodžius tikriausiai pailiustruotų kažkokie faktai?

E. MITKUS. Ar jūs galite patikėti, kad Jonišio rajone, kur nei ežerų, nei upių, nei jūros pakraščio, gyvuoja tokia sporto šaka... kaip burlentė. Nesiginu, kad ši sportą įsimylėjęs ir jau ne vieną užkrėtęs jo liga. O, būtų čia mums Lazdijų Dusios Veisiejų ar Snaigyno ežerai, ar bent menkesni ežerėliai! Burlentės sportui mes pritaikėme baseinus, vandens saugyklas. Pagaliau, ar tai tik sportas? Žmogus išmoksta dirbti ir vertinti savo darbą, pajutęs ant burlentės orą, vandenį, vėją...

Sako, žmogus ne tik duona gyvas. To pernelyg dažnai nereikėtų kartoti, nes duona svarbiausia. Kai yra duonos ir yra prie duonos, tuomet reikia kad ir žmogaus valandos būtų įdomios ir laimingos.

Neturėjome anksčiau ir ansamblio. Dabar yra. Neturėjome meninės brigados. Dabar yra, o, kaip minėjau, dirbame geriau. Matyt, tik platesnis poreikių tenkinimas žmogų padaro atidesniu savo pagrindinėms pareigoms—tam darbui, kurį jis dirba.

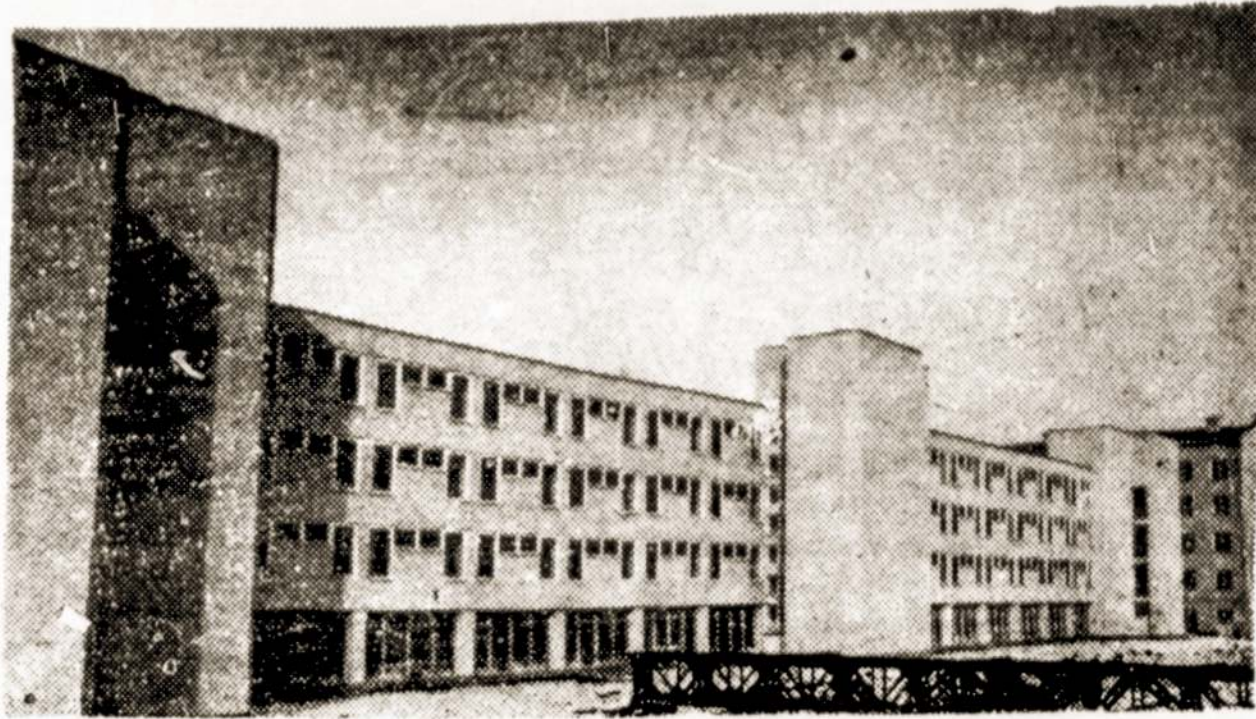
KORESPONDENTAS. Ačiū už pašnekesį.

"VILNIES" bičiuliai

KIAULININKYSTĖS ĮMONĖS

Žemės ūkio ministerijos tarybinių ūkių ir tarpukinių ryšių vyr. valdybos specialistai paaiškino, kad dabar respublikoje veikia 28 tarpukinės gyvulininkystės įmonės ir trys stambūs ūkiniai kiaulininkystės kompleksai. Pernai juose išauginta 39 tūkstančiai tonų, arba beveik ketvirtadalis respublikos visuomeniniame sektoriuje gaminamos kiaulienos.

Tarpukinėse įmonėse tiesioginės darbo sąnaudos centneriui kiaulienos pernai tesiekė 6,7 val., o gamybos rentabilumas pasiekė 26,5 proc.

Daugiau kaip pusantro tūkstančio vaikų ir merginų mokosi Vilniaus elektromechanikos technikumė. Čia rengiami specialistai elektronikos ir mikroelektronikos pramonei. Mokyti sudarytos geros sąlygos naujame korpuse, kuris dvigubai didesnis už senąjį. Čia persikėlė mokomasis skaičiavimo centras, elektroninių matavimo, teorinės elektronikos laboratorijos, lingfoniniai kabinetai.

Nuotraukoje: Naujas Vilniaus elektromechanikos technikumė pastatas. A. Sabaliausko nuotrauka

Lietuvos žemdirbiams kvalifikacija

[Pasakoja Žemės ūkio ministerijos kadru rengimo valdybos viršininko pavaduotojas V. Kirstukas]

— Per dvejus šio penkmečio metus kvalifikacijos kėlimo sistemoje tobulinasi daugiau kaip 15 tūkstančių masinių žemės ūkio profesijų darbininkų, 13,5 tūkstančio ūkių vadovaujančių darbuotojų ir specialistų,—pasakė V. Kirstukas.— Šalia to, neatsitraukdami nuo gamybos, žemės ūkio liaudies universitetuose, ekonominio ir komunistinio darbo mokyklose, partinio ir komjaunimo švietimo tinkle kasmet mokosi maždaug 120 tūkstančių žemdirbių.

Žiema—žemdirbių mokymosi metas. Visur turime kuo geriau organizuoti jų mokymą, suteikti galimybių mechanizatoriams, fermų darbuotojams pasitobulinti, pagilinti žinias. Šį darbą būtina ypač pagerinti Akmenės, Jonavos, Kapsuko, Kelmės, Sakių, Šiaulių rajonuose, nes pastaraisiais metais čia neįvykdoma žemės ūkio darbuotojų apmokymo ir ruošimo užduotys.

Žemės ūkio ir Veterinarijos akademijų kvalifikacijos tobulinimo fakultetuose šiemet apmokysime daugiau kaip 800 ūkių, kitų žemės ūkio įmonių vadovaujančių darbuotojų ir specialistų. Apie 2600 vidurinėsios grandies darbuotojų šiemet pasitobulins žemės ūkio valdymo mokyklose.

Ypatingą dėmesį turime skirti masinių profesijų darbininkų rengimui, jų kvalifikacijos tobulinimui—įvairiuose kursuose paruošti beveik pusę tūkstančio mechanizatorių, per tūkstantį gyvulininkystės kompleksų ir stambių fermų opera-

torių, nemažai mechanizuoto melžimo meistrų, vairuotojų, veterinarijos sanitarų, meistrų reguliuotojų, žolės miltų ir pašarų briketavimo mašinistų, kitų profesijų darbininkų.

Šiemet diegiama nauja mokymo forma—ūkių gyvulininkystės darbuotojų apmokymas, jų kvalifikacijos tobulinimas rajoninių gamybinių susivienijimų kilnojamosiose klase. Jas baigusios melžėjos operatoriai, fermų mechanizatoriai gaus pirmos ir antros klasės meistrų vardus.

Esame užsimoję paruošti kvalifikuotų statybos darbininkų, operatorių paukštinkų, bitininkų, sėklintojų tarpukinėms gyvulių sėklinimo įmonėms. Klaipėdos, Kapsuko, Panevėžio, Joniškėlio, Buivydžių tarybiniuose ūkiuose-technikumuose, kai kuriose žemės ūkio kadru kvalifikacijos mokyklose apmokysime 225 kolūkių revizijos komisijų pirmininkus ir šių komisijų narius. Žemės ūkio mechanizatoriaus specialybės trumpalaikiuose kursuose apmokysime 700 pramonės įmonių ir organizacijų darbininkų.

Mechanizatorių, kitų masinių profesijų darbininkų rengimo ir tobulinimo kursai organizuojami prie rajoninių gamybinių susivienijimų, kaimo profesinės technikos mokyklose, tarybiniuose ūkiuose-technikumuose, taip pat sąlygas tam turinčiuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose.

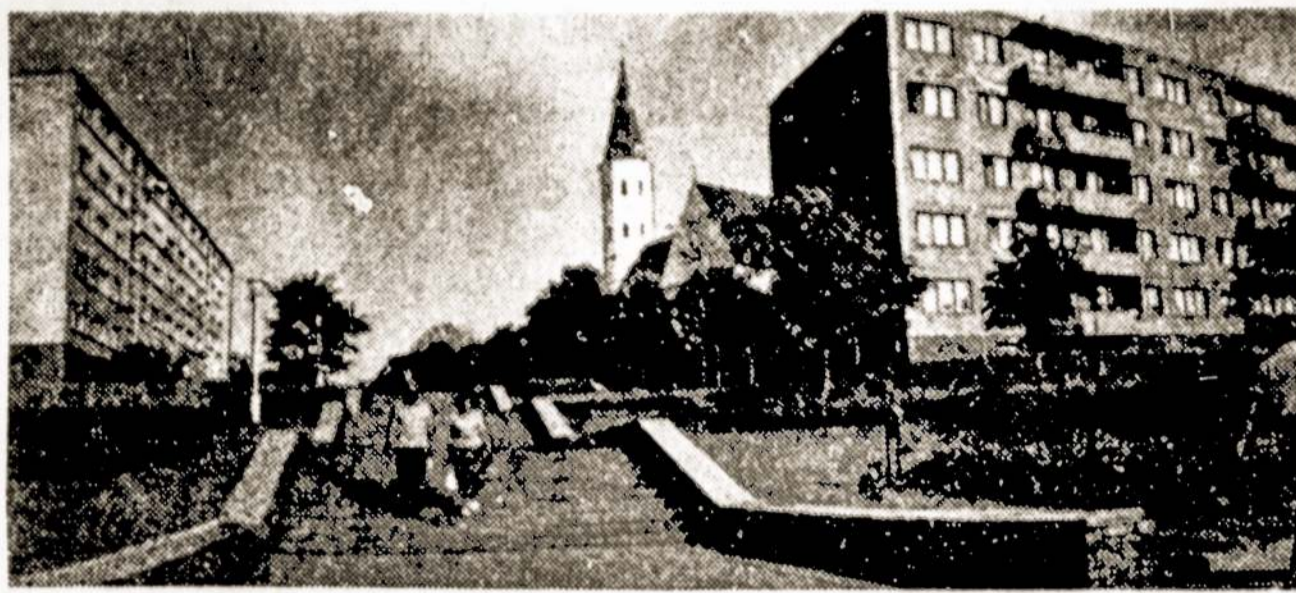

Lietuvos pramonėje automatizuojamas gamybos valdymas. Kauno Spalio 50-mečio dirbtinio pluošto gamykloje pradėjo veikti automatizuotos valdymo sistemos pirmoji eilė. Elektroninės mašinos kaupia visą reikalingą informaciją apie technologijos procesus, gautas žaliavas, pagamintą produkciją. Montuojama jos antroji eilė.

Nuotraukoje: Sektoriaus viršininkė Danutė Vaitiekūnaitė seka valdymo sistemos darbą.

K. Jurelės nuotrauka

SIAULIAI

Miesto kampelis

Kai prieš ketverius metus atvykau į Šiaulius, man pasakė, kad gyventi teks Dainų mikrorajone. Užmiesty, plyname lauke, stovėjo keli daugiaaukščiai gyvenamieji namai, vidurinė mokykla ir suversti molio kalnai. Šiandien čia gražus mikrorajonas, kuriame gyvena trečdalis šiauliečių. Jį supa poliklinika, kino teatras "Dainai", modernus, butinio gyventojų aptarnavimo kombinato paviljonas, prekybos centras, dar viena vidurinė mokykla... Ir visa tai — per nepilną penketį.

Sitaip pokario metais augo Šiauliai. Nuo žeminių, kuriose gyveno pirmieji pokario darbininkai, iki šiuolaikinių gyvenamųjų namų, kurių pavydėti gali šalies didmiesčiai.

Taip Tarybų valdžios metais čia kūrėsi stambios pramonės įmonės, į jas iš broliškų respublikų keliavo modernūs įrenginiai. Internacinalinis specialistų kolektyvas ruošė vietinius kvalifikuotus kadrus, dalijosi patirtimi kitų mūsų šalies miestų darbininkai ir mokslininkai. Taip augo ir kilo šis šiuolaikinis mūsų respublikos miestas, kurio žmonės ir produkcija žinomi toli už respublikos ribų.

Sitaip augo ir Televizorių gamykla, kuriai suteiktas Lietuvos TSR keturiasdešimtmečio vardas, gamykla, kuri kasmet beveik kas dešimtam Lietuvos gyventojui pagamina po televizorių. "Verpsto" gaminius gali nusipirkti užsienio šalyse, galvodamas, kad įsigijai užsieninę produkciją. Tokia jų kokybė, tokia išvaizda. Ne viename mūsų šalies mieste sutiksi bevažinėjančius šiauliečių dviračiais. O kur dar odos, galanterijos, neaustinių medžiagų, baldininkų, maisto pramonės produkcija!

Šiauliečiai moka dirbti. Vien pernai jie viršum plano realizavo produkcijos beveik už dešimt milijonų rublių. Visa tai mūsų stalui, mūsų buičiai. Lenkyniaudami su Gardino, Jelgavos, Piarnu ir Panevėžio miestais, šiauliečiai jau penktą kartą iškovoję sąjunginę pereinamąją raudonąją vėliavą.

Bet žmogus ne vien duona sotus. Šiauliečiai pirmi šalyje uždarė transportui Vilniaus gatvę ir ją atidavė pėstiesiems. Tai pats jaučiausias miesto kampelis. Toje gatvėje — pirmas šalyje Fotografijos muziejus, pirmi šalyje Inžinierių namai, o pernai duris atvėrė unikalus Radijo muziejus. Miesto veidą keičia dailininkai, architektai, skulptoriai. Turbūt nėra respublikoje tokio išpūdingo paminklo Tarybinei Armijai išvadotojai, koks stovi Salduvėje, nuo kurios atsiveria didinga Šiaulių panorama. Kasdien žydi gėlės prie paminklo V. Leninui. Kas ne skveras — skulptūros. Atjaunėjusi Kaštonų alėja taps skulptūrų alėja. O architektų ir dailininkų galvose — nauji sumanymai.

Šiandien Šiauliai — ne tik darbininkų miestas. Visų pirma tai jaunimo miestas. 18300 moksleivių kasryt sueina į klases semtis žinių, beveik devyni tūkstančiai vaikų lanko lopšelius-darželius. Šiauliuose — 3600 studentų. K. Preikšo pedagoginio instituto auklėtiniai dirba beveik visose Zemaitijos mokyklose. Institute pernai kandidatinę disertaciją apgynė šimtas mokslininkas.

Šiaulių miesto valdžia nuoširdžiai rūpinasi žmonių kultūra, buitimi, poilsiu. Mieste puspenkto šimto meno saviveiklos kolektyvų. Tradiciniais tapo respublikiniai pučiamųjų orkestrų šakrydžiai, pramoginių šokių konkursai, senosios muzikos festivaliai. Bibliuose baigiama įrengti poilsio zona. Didžiulio tvenkinio vėsa, plažas, sporto aikštynas čia savaitgaliai sutrauks nemažai šiauliečių. Sutrauks ne tik autobusais ar savo mašinomis. Sutrauks dviratininkus, nes į Bubių nutiestas dviračių takas. Irgi pirmas Lietuvoje. Užsibrėžta visus šiauliečius "susodinti" ant dviračių. Taigi Šiauliai ne tik šiaurės Lietuvos sostinė, tai Lietuvos sostinė, tai Lietuvos dviračių sostinė. Tokia jinai, beje, jau yra. Kokios čia dviračių šventės! Kiek jos pritraukia jaunimo ir vaikų! Pats miesto Tarybos pirmininkas K. Zaleckas pernai dalyvavo dviračių sporto populiarinimo tarptautinėje konferencijoje Austrijoje ir iš čia parsivežė nemažą naudingų sumanymų.

Miestas — senas, miestas — naujas. Šiaulių grindinys girdėjo 1863-ųjų metų sukilėlių žingsnius ir jų vadų paskutinius atsiveikinius žodžius Sukilėlių kalnely, kur jie buvo pakarti. Šiaulių grindinys girdėjo J. Janonio, J. Biliūno, K. Preikšo, V. Kapsuko, Jovaro ir kitų revoliucionierių, rašytojų, kultūros veikėjų žingsnius. Šiauliai buvo visų revoliucinių sukrėtimų sankryžoje. Čia buržuazijai valdant, ryškiai degė pogrindžio judėjimo žiburys, kvietęs visus į kovą už Tarybų valdžią. Tuos metus ir tuos žmones mena gatvių pavadinimai: Karvelio, Kleinerio, Žemaičio, Didžiulio, V. Mickevičiaus-Kapsuko, kolektyvų pavadinimai: K. Preikšo pedagoginis institutas, K. Didžiulio politechnikumas, K. Poželos parkas. Tie žmonės kasdien su mumis, nes jie buvo priekytų, kurie išpranašavo Šiauliams ir visai Lietuvai šiandieną.

O ta šiandiena ne be rūpesčių. Šalis vykdo Maisto programą. Šiaulių mėsos kombinatas per metus vartotojams pateikia apie keturiasdešimt tūkstančių tonų mėsos, 8,8 tūkstančio tonų dešrų.

Bet svarbu ne tik perdirbti tai, ką pateikia aplinkinių rajonų ūkiai. Reikia Maisto programą spręsti kartu su kaimo žmonėmis. Malonu matyti gražiai bedirbančius miesto mokyklų moksleivius Šiaulių rajo-

KNYGOS KONKURSE

Tarybų Lietuvos knygų leidėjai iškovoję pirmą vietą Pabaltijo ir Baltarusijos konkurso "Knygos menas". Jiems įteiktas Baltarusijos TSR Ministrų Tarybos pereinamasis prizas. Aukščiausio įvertinimo sušilaukė respublikoje išleisti atvirukai. Daugiausia pirmojo laipsnio diplomų pelnė "Vagos" leidykla ir K. Poželos spaustuvė.

MUZIEJAUS SUKAKČIAI

Šiaulių "Aušros" istorijos ir etnografijos muziejus įkūrimo 60-mečio proga surengė keletą parodų iš savo fondų. Daug lankytojų užsuka į parodų rūmus, kur veikia senosios dailės ekspozicija. Joje eksponuojami 82 pasaulio ir lietuvių dailės paveiksai, kurių dauguma neseniai yra restauruoti. Kituose parodos skyriuose demonstruojami įvairūs istorijos, etnografijos eksponatai.

As I See It

NELLIE DE SCHAAF

Today's article will be a departure from my customary contribution. I was so impressed with the poem written by Kelly Stensler in the April issue of Tiesa, that I wished to share it with those who are not LDS members, and, therefore, not readers of that publication. Kelly Stensler is the granddaughter of the popular and well-known Mildred Stensler, choral director of New York's Aido chorus.

Kelly Stensler writes with such compassion and sensitivity, a rare quality in today's younger generation. Her poem follows:

YESTERDAY'S SMILES, TODAY'S TEARS

Watching through excited eyes,
silently-creeping closer for a better look
As baby harpseals play like
carefree children in a brook.
Splashing noisily, forming tiny
waves of joy, causing a smile
Off in the distance, the whales
send the message that travels a
mile
Silently screaming "I'm Free".
A peaceful walrus resting on a
mountain of ice must agree.

Talented dolphins perform tricks,
in all their glories
While I watched happily, pushing
away any worries.
Soon the night crept in, and I
went on my way
Looking forward to coming back
the next day.
But instead I wandered into a
living nightmare;

no Gilvyčių tarybiname ūkyje, P. Jankutės "Tarybų Lietuvos" kolūkiuose. Draugiški santykiai sieja Kalininio, kolūkio ir Televizorių gamyklos žmones. "Tarybų Lietuvos" kolūkį ir Dramos teatro kolektyva. Teko būti liudininku, kaip rūpestingai darbavosi Akmenės rajono Agluonos tarybinio ūkio karių komplekso statyboje Šiaulių K. Didžiulio politechnikumo moksleiviai. Toji parama kaimui įtemptų darbų laikotarpiu yra labai reikalinga.

Taigi Šiauliai — vienas gražiausių mūsų respublikos miestų. Tokie jie šiandien, pasitikdami savo gyvavimo 750 metines. Miestas, iškętęs daug kančių istorijos sandūrose, miestas, turįs gražią šiandieną ir dar gražesnę rytdieną.

A. Strakšys

All I saw was emptiness through
my icy stare.
The bitter cold air smelt of death.
Under my feet were scattered
puddles of blood where a baby
seal had its last breath.
The ocean was now a pool of
horror, without life,
I felt as if my own heart had been
stabbed with a knife.
Walking away, feeling numb in my
shoes, now dyed red
I realized I, too, was dead.

— Kelly Stensler

It was so moving, because "Greenpeace", "Friends of Animals" and "Friends of the Earth" are organizations with which I have been associated for many years, because of their concern for saving the whales, dolphins and the baby harp seals from wanton slaughter and extinction. Thank you so much, Kelly!

Chicagoans are breathing a vast sigh of relief. The mayoral candidates rhetoric has ended, and the city can once again return to business as usual. Much remains to be done, and Mayor Harold Washington will be expected to perform miracles, although miracles were not performed during Mayor Byrne's four year administration!

YANKS IN CANE FIELD JOBS?

How many YANKS would apply for cutting sugar cane in the fields of Belle Glade, Fla.? Yet, the Sun-Times (April 10, 1983) had a screaming headline: "Jamaicans Cut Yanks from Cane Field Jobs."

Jamaican sugarcane cutters work in the glaring sun for 6½ hours, cutting an average of EIGHT TONS of sugarcane. The men wear aluminum shin guards and hand shields to protect them against the razor-sharp blades of their machete-like knives. They must work steadily, but slowly, and very carefully, because a leaf, like a rapier, can puncture an ear drum, or damage a cornea.

In addition to the danger from their razor sharp machetes, the sharp leaves of the sugarcane, are the canebrake rattlers that lurk in the soft black muck, preventing mechanical harvesting.

About 9,000 Jamaican cutters are hired to work 359,000 acres of sugarcane southeast of Lake Okechobee. Their contracts were negotiated by the growers, and the British West Indies Central Labor Organization.

How many Americans could — or would — work under these grueling and inhumane conditions? Yet, the "illegals" are charged with stealing jobs from Americans — receiving welfare and Social Security at the expense of American citizens.

According to Cesar Chavez, President of the Farm Workers Union — none of the "illegals" or farm workers — would dare apply for any of these benefits, because of the fear of being deported to their countries where ANY TYPE of employment is non-existent!

GUATEMALA EXPORTS TERROR

Life in Guatemala is one filled with uncertainty, terror, 24 hours of every day. A child on his way to school, can be seized by the military junta and the family never hears of him again. A husband goes to a church meeting and never returns. A wife is taken away in a

/Nukelta 19 pus./

Vilnius, 1983 gegužės 12

/Atkelta iš 8 pus./
jeep in the middle of the night. The screams of terror of small children, the entreaties of her husband, are as futile as the scream of the prey in the mouth of its predator. None of these people has committed ANY crime. The "disappearances" are the "normal" way of life in a military dictatorship. Terror is the weapon to extract complete acquiescence from a terrorized or brutalized populace.

To escape this unbearable existence, tens of thousands of Guatemalan peasants have sought refuge in Mexico. Even here, however, they have not escaped the wrath of the Guatemalan troops and paramilitary groups. Frequent assaults have been lodged not only against Guatemalan refugee camps, but also against Mexican peasants and border officials!

In response to Mexico's demands that border incidents end, Guatemala claims that the refugee camps are "guerrilla camps" — even though it has been proven that the refugee camps are inhabited by refugees — 60 to 70 percent of whom are women and children, the rest mostly the aged. Yet, Guatemala is one of the recent beneficiaries of our country's military aid — TO BE USED AGAINST Guatemala's peasants!

BOUND FOR EXTINCTION?

There is a running battle between the tuna industry, and the friends of the dolphin — one of the gentlest and most intelligent creatures. Prior to 1972, U. S. tuna boats killed as many as half a MILLION dolphins by intentionally setting nets around them.

Greenpeace and other environmental groups are outraged at a federal appeals court's ruling that the "observer program", which controlled the number of dolphins killed in tuna purse seining operations, was declared unconstitutional. Thus, dolphin protection has been set back ten years, because observers will no longer be allowed to board tuna boats to count the number of dolphins that are drowned, or die of shock in fishing nets.

Must all the inhabitants of the earth, the sea, vanish because of man's greed? Is nothing sacred? Nothing to be left for the future?

o o o o

HIGH COST OF "NATIONAL SECURITY"

All moneys allocated to the military budget is presumably for "national defense", but Common Cause, a 240,000 member national citizen's lobby, which focuses public attention on the outrageous procurement and spending practices of the Defense Dept., has discovered serious abuses:

A prime contractor charged the government (that's you and me — the taxpayer) \$199,405 for an item obtained from a subcontractor for \$9,770.

Defense contractor Raytheon charged the cost of lodging, meals and guides for GOOSEHUNTS in Maryland for company employees and other guests — to the TAX-PAYER.

Defense contractor Hughes Aircraft charged the taxpayer for maid service, and other expenses incurred for entertainment, at an exclusive Washington apartment house.

Vilnis, 1983 gegužės 12

The taxpayers were also charged for travel expenses for the Farnborough and Paris air shows, including first class air fare (and wives' travel costs) for Defense contractor Lockheed Aircraft.

And so it goes — the pockets of the taxpayers are bottomless

EXCERPTS FROM DELAWARE COUNTY DAILY TIMES:

Jerry Falwell, Billy Graham, Pope John Paul II, beware!

President Ronald Reagan is after your job. Reagan is on a heavy-duty preaching tour down in Fla.

In a single day, the President stumped against communism, against sex, against abortion but, of course, FOR school prayer.

Communism, Reagan told the National Association of Evangelicals, remains the focus of evil in the modern world. The president urges prayer for our wicked adversary.

But Reagan's statements drip with obnoxious self-righteousness and gross over-simplification.

Since when is capitalism God's gift to mankind? Did Christ really preach a gospel of dog-eat-dog?

Reagan continues his sermonizing, promising to fight abortion and crusade for prayer in school. And we know how Reagan wants that state prayer written: "God bless our great President Reagan in his battle against the dark forces of evil in our day. Keep his armor white and his nukes always ready. Guard us from sexual evil lest communism seduce our weakened character. For we pray in the name of our beloved capitalism. Amen."

DETROIT, MICH.

Sugražžina

"Laisvės" ir "Vilnies" vajai jau pasibaigė. Labai norėjau laimėti pirmas vietas, bet nepasisekė. Vistiek, "Vilnies" direktoriai prisiuntė vajuos dovaną \$50.80. Tą dovaną Stefanija Masytė sugražžino atgal į "Vilni". Dėkui detroitiečiams už kooperaciją vajuje, o vilniečiams už dovaną, bet tie pinigai daugiau reikalingi laikraščio palai-kymui. Būt vajininku yra garbė ir todėl visi vajininkai turėtų sugražžinti savo dovanas. Dabar per vasarą pailsėsime ir vėl lauksime vajuos ateinančią rudenį.

Investatoriai

Moterys investatorės turėjo savo susirinkimą balandžio 9 d. Topinkos valgykloje. Sako, susirinkimas buvo geras ir jų pinigai auga.

Vyrai investatoriai susirinko balandžio 9 d. vakare į Alfons ir Emma Rye namus, bet vaišės patiekė Eddie Balchūnas. Jo žmona Anne su sesute Emma Rye priėmė skanią vakarienę. Vyrai atlaikė savo susirinkimą ir geroj nuotaikoj praleido vakarą.

Ir aš buvau

Balandžio 16 d. LDS bowleriai turėjo savo pamokas, Mercury Lanes, Dearborne. Nors tuos bowlerius remiu, bet niekad neesu mačius kaip jie mokosi. Birutė Palevich Price nuvežė mane ir Albeną Nausėdą Lyben į tas pamokas. Susirinko 64 lošėjai ir tą bolę mėtė tris valandas. Jie pavargo dirbdami, o aš pavargau žiūrėdama. Po pamokų visi nuvažiavome į Detroito Lietuvių klubą pailsėt. Ten įvyko ne tik bowlerių susirinkimas, bet pirmą kartą LDS

Laiškas iš Panevėžio

Gerbiamas S. J. Jokubka, Siunčiame Tamstai nuoširdžiausius sveikinimus iš tėvų žemės, linkime geros sveikatos ir sėkmės kilniame darbe.

Dėkojame už laišką, kurio labai laukėme. Tamstos jaunystės atsiminimai apie Panevėžyje veikusią mokytojų seminariją mums yra labai vertinga medžiaga nūdienos moksleivių auklėjimui ir papildys mūsų mokyklos muziejaus fondą.

Panevėžys neatpažįstamai pasikeitė nuo tų laikų, apie kuriuose Tamsta rašote. Tai pramonės ir kultūros centras, kuriame yra 32 šiuolaikinės įmonės, eksportuojančios savo produkciją į 60 užsienio šalių, 18 bendrojo lavinimo mokyklų, veikia Kauno A. Sniečkaus politechnikos instituto Panevėžio vakarinis fakultetas, 4 specialiosios mokyklos. Viena iš jų — mūsų mokykla (t.y. pedagoginė muzikos). Ji ruošia muzikos ir ikimokyklinio auklėjimo specialistus švietimo bei kultūros įstaigoms.

Prieš dešimt metų (1973.03.12) mokyklai suteiktas garbingas Jono Svedo vardas.

Norime trumpai parašyti apie šią įžymią asmenybę.

Jonas Svedas (1908-1971) — kompozitorius, pedagogas, choro dirigentas, Lietuvos TSR nusipelnęs meno veikėjas, TSRS liaudies artistas, Lietuvos TSR valstybinio dainų ir šokių liaudies ansamblio "Lietuva" įkūrėjas ir meno vadovas.

J. Svedas, profesionalaus lietuvių liaudies instrumentinio žanro puoselėtojas ir populiarintojas, buvo pirmasis ir daug metų vienintelis šio žanro kompozitorius. Nors jis rašė muziką visiems liaudies instrumentams, ypač orkestrui, tačiau daugiausia dėmesio skyrė kanklėms, koncertiniame gyvenime išryškino kankles, kaip rimtą solinį instrumentą. Koncer-

nariai (bowleriai) turėjo progą pamatyti kaip LDS 21 kp. tvarko savo susirinkimus. Kuopos pirmininkas Tony Vasaris sklandžiai tvarkė susirinkimą dviem kalbom: lietuviškai ir angliškai. Sekretorė Ruth Gugas išdalino nariams dividendus, prisiūstus iš Centro. Platų raportą apie bowlerių išdą davė sekretorius-įždininkas Alfons Rye, o apie ateinančią turnyrą raportavo turnyro pirmininkė Bertha Rye. Pagal jų raportus, viskas gerai sekasi; išdas didelis ir turnyras galės būti tikrai sėkmingas žmonėms ir linksmumui.

Po susirinkimo buvo vaišės. Skanumynų stalą priėmė ir aukėjo Bill ir Josephine Milus bei Petronella Brozowski. Virtuvėje patarnavo Antonette Garelis, Emma Rye, Estelle Smith ir Clem Patocki. Ruth Gugas pardavinėjo bilietus laimėjimui; butelį stipriosios aukėjo Al Stacey (Stasiukėnas), o laimėjo Vytout Petrul. Linksmi praleidome šeštadienio vakarą.

Sugrįžo

Iš St. Peterburgo, Fla., jau sugrįžo į namus pažangietis Vincas Kirvela. Jis ten praleido visą žiemą ir dabar galvoja gal ten apsigyvens ateityje ant visados. Jam labai patiko.

Per pavasarinės šventės į Floridą buvo nuvažiavę dvi LDS narės Janice Brazas ir Karen Arndt. Ten joms patiko, bet neturėjo laiko ilgai būti, nes abi jaunos ir turi darbus.

tas kanklėms yra reikšmingiausias kompozitoriaus kūrinys.

J. Svedas yra sukūręs kantatų, choro ir solo dainų. Taip pat jis harmonizavo lietuvių liaudies dainas. Reikšmingiausi yra J. Svedo vokaliniai kūriniai, pasižymintys lyriškumu, muzikinės išraiškos priemonių paprastumu. Iš choro dainų pažymėtina "Linelį raunu neviena" ir kitos. Ypač jaudinančiai ir iškilmingai skamba jo sukurta choro daina "Kareivio motina".

Kartu su B. Dvarionu J. Svedas parašė Lietuvos TSR himną.

Iš jo harmonizuotų liaudies dainų pažymėtinos "Tykiai, tykiai Nemunėlis teka", "Iš rytų šalėlės", "Sėriau, sėriau sau žirgelį" ir kitos.

J. Svedas žymus ir kaip pedagogas. Jis buvo LTSR valstybinės konservatorijos Liaudies instrumentų katedros vedėjas.

J. Svedas — TSRS Valstybinės premijos laureatas. TSRS Valstybinė premija jam suteikta už liaudies meno ugdymą ir populiarinimą.

Mūsų mokyklai J. Svedo vardas suteiktas po mirties. Apie jį renkame medžiagą ir patalpiname mokyklos muziejuje.

Norime Tamstą dar kai ko paprašyti. Mums labai reikalinga . . . Tikimės, kad atsiųsite.

Labai norime, kad mūsų ryšys nenutrūktų. Mums būtų labai malonu gauti Tamstos laiškus. Pageidautume, kad Tamsta ką nors parašytumei ir apie savo gyvenimą.

Taiigi, laukiame Tamstos laiško, o taip pat ir "Vilnies" laikraščio.

Už viską Tamstai labai dėkingi. Su geriausiais linkėjimais.

A. Valančius —

mokyklos direktorius

N. Mikalauskienė — dėstytoja

1983.04.07

Sveikiname

Balandžio 2 d. š. m. "Vilnies" redaktorius S. J. Jokubka ir jo žmona Anna minėjo savo 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktuves. Ta proga jie aukėjo į "Vilnies" fondą penkis šimtus dolerių. Bet buvo dėl jų ir staigmena: balandžio 17 d. jų brolis Edward Jokubka (Jakuska) ir žmona Anna Jakuska surengė jubiliatams "surprise" balių savo namuose Čikagos priemiestyje Berwyn, Illinois. Suvažiavo apie trisdešimt žmonių ir tikrai sužadindavo abu jubilijatus. Valgių ir gėrimų pilnas namas. Šia proga ir mes detroitiečiai sveikiname "Vilnies" redaktorių S. J. Jokubką ir jo žmoną Anna su jų 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvėmis ir linkime jiems geros sveikatos, ištvermės ir energijos sunkiuose literatūros darbuose ir sulaukt deimantinio jubiliejaus.

Stefanija

F. Puodžiukas sulaukė svečio iš Lietuvos

Teko sušnekti su Frank Puodžiuku. Jis pasakė, kad pas jį vieši jo brolio sūnus, atvykęs iš Lietuvos, kuris pastoviai gyvena Vilniuje. Sakė, kad jis turi daug jaunų dienų draugų Čikagoje, tai juos lanko.

Jei turėsiu progos su juo susitikti, tai plačiau parašysiu, kaip jam patiko mūsų Čikaga ir kokius išpuodžius įgavo beviešėdamas šioje šalyje. J. Urmonienė

9

ATVIRAS LAIŠKAS "VILNIES" REDAKCIJAI

Gerb. draugai:

Mes seniai pensininkai nekantraudami laukiame pavasario, kad sužaliuotų parkas, medžiai, pasidarytų vasariškos dienos. Tas Senior Citizens klubas įkyrėjo iki kaklo, nes vien tik kortos, šaškės... Tiesa, kai kada paplepam, pasiginčijam, pajuokaujam, bet rimtesnių pokalbių turime labai retai kada. Tik anąkart buvo ko pasišnekėti, kai nuo seniai mano pažįstamas naujienietis pradėjo aimanuoti, kad jį kamuojanti baisi nemiga. Girdi, kai kada pagrečiui dvi tris naktis negalys užmigti.

— Kodėl negali?—paklausėm jo.

— Sąžinė gražia, nors pasiuskite.

— Kodėl?—nustebome.

Žmogus kaip ir suglumo, lyg nusikaltėlis, nuleidęs žemyn akis pasisakė:

— Kaimyno airišiaus katiną nuoduojau.

Kai kurie mūsų nuosėdų nuosėdų. Mane irgi paėmė juokas. Bet vienas jo artimesnių lyg užjausdamas rimtai pradėjo:

— Dėl tokio niekniekio sielos—nesąmonė!

Na, ir žmogus pradėjo pasakoti, kaip jam ta "nelaimė" su tuo katinu atsitiko. Girdi, negalėjęs niekaip to katiną atsikratyti. Kur buvęs, kur nebuvęs, žiūrėk, į jo namus ir įlendaš.

— Su gerais kaimynais airišiais nenorėjau dėl to katiną pyktis. Sugalvojau niekam nežinant katiną nuoduoti,—toliau jis, tarsi prisiekusiems teisėjams, aiškino:

— Nuo nuodų katinas kaip mat negyvas išsitiesė po kėdę,—jis pasakojo,—ant greitųjų nepagalvojęs kur nudvėsusį katiną dėti, išnešiau ir įmečiau per tvorą į kaimyno kiemą.

Tačiau, žmogui, visa tai nesibai-gė. Kaimyno airišiaus žmona, radusi nudvėsusį katiną, atsinešė ir taip pradėjo aimanuoti, kad jai net ašaros tryško iš galesčio, o kaimynas airišis siuto:

— Kam tam nenaudėliui, nuoduodijusiam katiną, užpakalis išpūtų!

— Aš tylėjau kaip nieku dėtas,—žmogus mums pasakojo,—ir galvojau, kodėl aš taip padariau.

Iš Vakarų Vokietijos

Ostermarsch

Šimtai tūkstančių žmonių Vakarų Europoje dalyvavo tradiciniuose "velykų pasivaikščiavimoose", kareivinių į glėbį ėmimuose ir užbaigos mitinguose. Buvo demonstruojama už taiką, nusiginklavimą ir prieš raketų Pershing II pastatymą. Demonstracijas organizavo ne komunistai, kaip Amerikos prezidentas Reagan ir kiti dešinio ekstremizmo politikai liaudį mulkino, bet juose dalyvauti sukvieta krikščioniškų bažnyčių, profsąjungų atstovai, socialdemokratų ir daugelis visokių kitų organizacijų, kuriuos susidėjo į organizacinį komitetą. Aišku, ir vokiečių komunistai prisidėjo prie šio sąjūdžio. Frankfurto "velykinių pasivaikščiavimų užbaigos mitinge" teko su kitais lietuviais ir man dalyvauti. Kalbėtojų tarpe buvo ir amerikiečių "Freeze" sąjūdžio atstovė Melinda Fine. Ji pažadėjo, kad ir amerikiečiai dalyvaus savo krašte demonstracijose šį rudenį, kai čia Vakarų Europoje bus statomos Pershing II raketos. Jie tuo solidarizuos su čia būsimomis demonstracijomis. Be to ji davė

10

Pasidarė gaila gerų kaimynų ir katinų. Po poros dienų prasidėjo toks sąžinės graužimas, kad kaimynams negaliu pažiūrėti nei į akis, stačiai nežinau nei kur dėtis.

— Prisipažink kaimynams, kad tu nuoduojai jų katiną,—kažkuris iš mūsų patarė.

— Brol, tavo nelaimė yra, kad dievu netiki,—filosofu pravardžiuojamas kitas senis pradėjo rimtu tonu kalbėti,—jeigu tikėtum dievu, nueitum pas kunigą išpažinties, išsispaviedotum ir sąžinės graužimas dingtų.

— Teisingai mūsų filosofas šneka,—visiems pažįstamas ūsorius senis pašoko, lyg susirinkime gavęs balsą kalbėti,—žiūrėkite, dipukai, kiek žmonių Lietuvoje nukriaudė, žydų išskerdė, ar nors vieną sąžinę griaužia? Pas kunigą išsispaviedoja ir gyvena kaip kad niekam nieko bloga nepadarė.

— Teisinga,—filosofas senis pakėlė pirštą, tarsi mus tildydamas,—bet nesuklyskime, visiems dipukams tokios etikėtės negalima segti. Ne visi žydus skerdė, ne visi Lietuvoje žmones skriaudė.

— Kaip ne visi!—kai kurie mūsų įsikarščiaję ėmė šūkauti.

O tas ūsorius vėl, lyg susirinkime gavęs balsą:

— Kaip nevisi! Valdžia tik du ar tris įtariamus pradėjo tardyti, o kiti visi kaip kalakutai puolėsi šiuos teisinti. Neskaitai jų laikraščių?

— Nevisi, nevisi,—filosofas senis ginčyjo.

— Ar tamsta tiki liaudies posakiui "Vagie, kepurė dega"?—neūgirdau kuris filosofo paklausė.

— Taip,—filosofas senis tvirtai tarė.

— Keliu įtariamam tardymas ir yra "Vagie kepurė dega", kad "vagys" griebtųsi už kepurės.

— Nevisi, nevisi,—filosofas nesiliovė ginčyjęs.

Buvo įdomu ir gražu kaip jie riejos nepasiduodami vieni kitiems. Ir kuo visa tai būtų pasibaigę, vilkai žino. Filosofu pravardžiuojamas senis, matyt, pyktelėjo, spjovė aną aslos ir išėjo. Mes irgi ėmėm skirstytis. **Skaitytojas**

ST. PETERSBURG, FLA.

Kovo 5 d. įvyko Klubo susirinkimas ir pietūs. Nutarta per vasaros karščius. Klubą uždaryti ir duot šeiminkėms bei kitiems darbininkams pailsėti per liepos-rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius. Per tuos 3 mėnesius parengimų nebus. Labai gaila, bet taip nutarta. Į Klubą įstojo dainininkas Al. Daupša, Felix ir Hellen Habala. Meninė programa atliko Dainos Mylėtojų choras. Solo padainavo Al. Daupša apie gražiąją Džukiją. Klube yra gana daug dūku. Visiems labai patiko. Akompanavo H. Janulytė. Sirdingai ačiū Al. Daupšai už dainavimą. Lauksime jūsų kitą žiemą. Matėsi keletas tolimesnių svečių, kurie atvažiuoja žiemą praleist Florida: Juozas Šaučiukas iš Bradford, Kanada, Mary ir Jonas Lakštukas iš Valley Stream, N. Y., Pranas Balnis iš Toronto, Kanada.

Ilgai ir sunkiai sirgusi Elzbieta Kairaitienė jau sugrižo. Pereitą vasarą ji turėjo operaciją. Dar nuo jos nesuveikęs, ištiko paralyžius. Duktė motiną parsivežė pas save į New Jersey. Elzbieta ilgus metus gyvena ir būna Vlodo Dubendrio šeiminkė. Linksma matyti ją mūsų tarpe. Buk sveika, Elzbieta.

Muzika ir daina visiems pridoda gyvumo. Lietuviška daina žavi ir kitataučius, nors jos gražių žodžių jie ir nesupranta. Bill ir Hellen Freeman bostoniečiai, taip jiems patiko mūsų Choro dainavimas, paaukojo \$25.00. Didelis jiems ačiū.

Kovo 12 d. įvyko A.L.D.L.D. 45 kp. susirinkimas ir pietūs ir Moters Dienos paminėjimas. Į kuopą prisirašė Felix ir Hellen Habala. Nutarta pasveikinti "Vilnies" ir "Laisvės" suvažiavimus, abiem duodant po \$500.00. Meninę programą atliko Dainos Mylėtojų choras, solistė iš New Yorko Amelija Young-Jeskevičiūtė ir mūsų mylimas Stasys Kuzmickas, akompanistė H. Janulytė. Moters Dienos kalbą pasakė Helena Jeskevičiūtė. Helena visada buvo viena iš geriausių kalbėtojų.

Staiga susirgo Walteris Dūda,

gali per trumpą laiką pagaminti tokias pat raketas. Tuo būdu išnyktų tas taikos saugumo laikas, ir mes galime su didžiausia garantija susilaukti atominio holocausto.

— Vak. Vokietijos valdžia turi pilną suverenitetą dėl raketų Pershing II pastatymo. Bet jeigu jos jau čia stovi, tai ji į jas neturi jokių teisių. Tai reiškia, kad tada Amerikos prezidentas yra faktinė Vak. Vokietijos galva, nes aukščiausias valstybės suvereniteto klausimas sprendžiamas taikos ir karo atvejuje.

Gollwitzer perspėjo Vakarų Vokietijos valdžią, kuri tuo nusikalsta prieš savo pažadus, ir valstybės suverenitetą atiduoda Amerikos prezidentui, kuris mūsų kraštą panaudos kaip rampą užpuolant Sovietų Sąjungą. Tai yra valstybės išdavimas.

— Mes perspėjam Vak. Vokietijos valdžią ne padaryti šito valstybės išdavimo. Dar nėra per vėlu. Jeigu toks valstybės išdavimas įvyktų, ir jeigu tai nebūtų per vėlu, tai mes galėtume tokią valdžią patraukti atsakomybėn. Tai yra tas, ką mes galime mūsų valdžios adresu pasakyti.—

Romas Šileris

išvežtas į ligoninę, turės operaciją. Buvo susirgęs ir operuotas Richard Janulis, jau susveiko ir dainuoja Chore. Linksma matyti jį sveiką.

Iš toliau atsilankė Julija ir Leonardas Jakaičiai iš Toronto, Kanada, Karen ir Paul Brown iš Texas, Bertha Kaziūnas iš Berwyn, Ill., Matas Zengulis iš Hartford, Conn., Jonas ir Milda Kušleikai iš Philadelphia, Pa., Josefin ir Edwardas Smithai iš Woodlynne, N. J., Irena Martin iš Chicago, Ill.

Kovo 19 buvo Klubo renginys. Kovo mėn. buvo daug gimtadienių: Billy Jocius, Bronės Vaitkienės, Valerijos Masienės. Joms visoms Choras sudainavo Ilgiausių metų. Valerija Masienė yra kanadietė. Kanadoj labai šaltos žiemos. Kad pabėgtų nuo žiemos, Valerija atvažiuoja į St. Petersburgą. Žinau, ji nepyks ant manęs, kad parašysiu. Ji jau turi 96 metus, fiziniai tvirta, pilna energijos, daug vaikšto, mėsos nevalgo, vegetarė. Ji sulauks dar daug gimtadienių. Chorui paaukavo Elzbieta Kairaitienė \$20.00, Vaitkienė \$25.00, B. Jocius \$20.00, Jonas Gresh \$20.00.

Jonas Endrulaitis velykų švęsti išvažiavo pas vaikus į New Yorką, Chorui paliko \$10.00, Adolph Schultz \$10.00, Petronėlė Lukienė \$10.00, Mary Žukas \$10.00, Jacob Harmatiuk \$20.00. Ačiū visiems už aukas. Tas parodo kaip žmonės myli ir įvertina mūsų Chorą. Choro metinis koncertas įvyko balandžio 30 d.

Jau seniai nesveikuoja Juozas Lukas. Kol sveikas buvo, abu su žmona Tille dainavo Chore. Kai kada padainuodavo duetą. Juozas dirba bufete, Tille buvo Klubo sekretorė, vėliau išdininkė. Juozo liga abu privertė nuo visko pasitraukti. Labai gaila.

Trissa Dirvela yra slaugymo name, 3515 49th St. No. Disston Plaza. Parašykite atviruką ar ap-lankykite ligonius. Tas sustiprina juos dvasiniai. **J. Andriulienė**

CICERO, ILL.

— 22 balandžio sirgęs vėžio liga mirė John F. Kimbarkas, tik 17 dienų nesulaukęs 86-jo gimtadienio. Palaidotas McNaughton, Wisc., kapinėse. John F. Kimbarkas ilgus metus buvo Cicero miesto Clark, respublikonų vadas. Tai buvo plačiausiai žinomas mieste žmogus, daug kam visokiuose reikaluose padėjęs.

— Antanas Mačiulis iš Wisc. pasiskundė policijai, kad jo Cadillac balandžio 6 d. 1400 Maple Ave. apylinkėj buvo pavogtas.

— Prie Ogden ir Maple Ave. Linas Vabalaitis su savo mašina buvo policijos sustabdytas. Policija rado netvarkojį dokumentus. Turės stoti teisman.

— Michael Heremanas, 1425 So. 48 Ct., buvo areštuotas už šaudymą. Paskirtas teismas.

— Henry Baltrūnas iš Cicero buvo Berwyne areštuotas 1 balandžio už greitą važiavimą ir mėginimą pabėgti nuo policijos. Areštuotas nuo policijos mėgino pabėgti pėsčiomis. Sužeidė policininką. Keletas Cicero lietuvių nuolat turi nesupratimų su policija. Prie tokių policijos klišeitų priklausau ir žmonės su Baltrūno pavarde. **John Feiza**

Vilnis, 1983 gegužės 12

Laiškai ir parama

Wethersfield, Ct.

Gerbiama administracija, čia rasite čekį vertės \$25. Tai bus laikraščio fondu nuo Jono ir Veronikos Kazlau. Norim, kad Vilnis, lankytojų mūsų būdu kol mes mindžiojame šią žemėlę. Labai esu dėkinga redakcijai ir kolonijū korrespondentam už aprašymą apie mūsų vienminčių laimes ir nelaimes, nes žingeidū žinoti. Daug viso labo visiems.

Veronika Kazlau

Racine, Wis.

Dear Friends,

Please cancel my subscription to Vilnis. It is with deep regret that I must terminate this subscription. Circumstances beyond my control have forced me to make this decision. After nearly 60 years, first my father, then I, have been supporters of our Vilnis.

My problem is health. I have had a severe accident, and two surgeries on my spine.

I am now a quadriplegic. My arms and limbs are immobile. I no longer can help myself in any way. I spend most of my hours in bed, and a few in a reclining wheel chair. A friend still brings news from the daily world so I am not completely lost. Please accept my small donation of \$10 to the Vilnis.

Sincerely,

Ed Lanis

Westview Nursing Home
Post Office Box 1173
Racine, Wis. 53408

Dowagiac, Mich.

Dear Nellie and Vilnis Staff,

My words cannot convey how much I appreciate your handling of our surprise picture and birthday article for Agnes Vylonis.

The look on her face as she read her Vilnis (it came in the mail, Sat., April 16)—and discovered herself in the paper — was well worth all of our efforts. I am going to have ten photostatic copies made this morning, so she can enclose them in her future letters to her friends and relatives in the U. S. and Lithuania.

I also enjoyed reading the English page, especially "As I See It." Very interesting, Nellie.

Marge Vylonis

Colts Neck, N. J.

Vilnis

My father, Joseph Simel, 90 years young on January 6, still enjoys reading Vilnis even though one eye is impaired.

He directed, and sang, with the Sietyno Octette in the Chicago Festival, of October, 1946.

He also composed many songs for the Stukas Girls chorus, which he directed.

His favorite pastime is singing the "old" songs of his youth, and the Italian opera arias.

He came from Trakiškis, Suvalkų gubernija, when he was 20 years old, and never forgot his roots.

Please send "Vilnis" to Joseph Simel, 24 Ann St., Colts Neck, N. J. 07722 for another year. Thank you.

John Simel

Folsom, Pa.

Dear Nellie,

We hope you and Lou are doing well. Enclosed is an article from the Delaware County Daily Times. The people of Penna are up in arms over Reagan. I'll send you some Vilnis, 1983 gegužės 12

"Vilnies"

\$20,000 fondas

Nuo Kovo 29-os iki Balandžio 21, 1983 įplaukė šios aukos:

\$25.00

DELLA ir DANKENT — Mountain Home, Ark.

ELIZABETH REPSHIS — Dorchester, Mass.

BERNICE ir JOE VAITKAI — Seminole, Fla.

J. ir V. KAZLAU — Wethersfield, Ct.

\$20.00

EMILY KLASTAUSKIENE — Chicago, Ill.

\$10.00

JOANA GRIGAS — Redwood Shores, Cal.

HELEN PAGIEGALA — Johnson City, N. Y.

JOHN FEIZA — Cicero, Ill.

ED LANIS — Racine, Wis.

CHAS. P. LACKUS — Big Rapids, Mich.

FRANCES DELTUVA — Baltimore, Md.

HELEN TRUSK — Chicago, Ill.

STANLEY REPSYS — London, Ont., Canada

\$5.00

MARY SAMETIS — Haverhill, Mass.

MARCELLA SHUKAITIS — Woodhaven, N. Y.

JOHN SIMEL — Colts Neck, N. J.

PETER POCIUS — Sunrise, Fla.

ELIZABETH KLIMAS — Manchester Ct., Prisiminimū Alex Klimas.

\$2.00

MARY SAMETIS — Haverhill, Mass.

Dabar įplaukė \$ 227.00
Anksčiau \$ 7,222.90
Viso \$ 7,549.90

Labai ačiū visiems, kurie prisidėjo prie mūsų fondo. —Adm.

MARY NIKAS GRĮŽO IŠ LIGONINĖS

Jau buvo rašyta, kad veikloji ir duosioji drg. Mary Nikas išvyko į ligoninę ir pergyveno akies operaciją.

Smagu pranešti, kad operacija pavyko, bet kol kas ligonė niekur iš namų negali išvykti. Turį ramiai užsilaukyti, kad visiškai pasveiktų.

Tiesa, gydytojas sakė, kad dar turės vėl grįžti į ligoninę, bet nežino, kaip ilgai teks vėl joje pabūti.

Linkėtina mielai Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narei ir "Vilnies" skaitytojai bei rėmėjai greito ir visiškai pasveikimo. Vilnietė

— Laimėjusiam rinkimū Cikas merui Harold Washingtonui rinkiminei kampanijai, pradedant Hollywood artistais ir baigiant eiliniaus žmonėmis, sudėjo \$2.1 milijono.

articles that I wrote. I did not write the editorial in the "Delaware County Times," but many of the writers of this paper are in full agreement with my views.

We plan to visit Chicago at the end of May this year, and hope to visit with you and Lou.

I correspond with my relatives in Lithuania, and they are all doing well there. See you next month.

Wally Pozer

SKAITLINGAS IR VAIŠINGAS KULTŪRIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Balandžio 19 d. įvyko Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narių susirinkimas. Smagu pasakyti, kad narių atsilankė tikrai daug. Pas visas matėsi puikus ūpas ir ryžtas dirbti pažangos labui.

Prieš pradėsiant susirinkimą, buvo draugiškas pasivašininimas. Šiltus pietus finansavo drg. Albertina Jakienė, Seimininkės A. Vaitkienė, E. Balčiūnienė ir P. Malinauskienė nukrovė stalus įvairiais patiekalais. Narės vaišinosi ir sveikino jubilatę, linkėjo jai dar daug gimtadienių sulaukti. Kai kurios dar įteikė po kuklią dovanėlę. Papietavus, pati Albertina padėjo šeimininkėms už jų trūšą, narėms už skaitlingą atsilankymą. Ji jaučiasi tarsi visos narės yra jos šeimos narės. Jei sveikata leis ir šeimininkės sutiks, Albertina sekančiais metais minės savo 90-tą gimtadienį ir vėl visas pavaišins.

Pasibaigus vaišėms, draugijos pirmininkė drg. A. Vaitkienė atidarė susirinkimą ir vedė tvarką. Valdyba davė savo veiklos raportą ir pažymėjo, kad atliekanti visus darbus, kurie jai priklauso, kiek galint rūpestingiau.

"Vilnies" vajininkė J. Marazienė pranešė, kad gavo už darbą dovaną \$57.60. Ji siūlė prie gautos dovanos pridėti iš žodo ir "Vilnies" dalininkų suvažiavime įteikti draugijos vardu sveikinimą su \$150. Jos siūlymą vienbalsiai užgyrė: Be to, išrinko delegatę E. Bogden atstovauti mūsų draugijai.

Pranešta, kad rimtai serga drg. M. Vasiliauskienė, bet jau grįžo iš ligoninės ir sveiksta. Taipgi grįžo iš ligoninės po akies operacijos Mary Nikas, o Helen Bordner tą dieną išvyko į ligoninę operuoti kojos kelį. Palinkėta visoms ligoninėms sėkmingai pasveikti.

MIAMI LIETUVIŲ KLUBAS IEŠKO

Miami, Fla., Lietuvių Socialis Klubas eina prie likvidavimo. Kadangi Klubo vadovybė negali susisiekti su kai kuriais nariais, tai prašo atsiliepti jų, bei jau mirusių gimines. Paeškomi šie nariai:

Adelė Biršton, gyvenusi 7224 S. W. 53rd Olase, Miami, Fla.; Peter Skeberdis, adresas nežinomas; Nick Sireika, adresas nežinomas; Joseph Giraitis, 13910 Lake Success Pl., Hialeah, Fla.; Peter Gasper, 2281 S. W. 5th St., Miami, Fla.; Katrina Simon, 65 Washington Ave., Miami, Fla.; Blanche Novichk, 301 Jefferson Ave., Miami Beach, Fla.; Anthony Kairys, adresas nežinomas; John and Clarence Ivanovsky, 3268 S. W. 25th Terr, Miami, Fla.; Nellie Grybas, 44 Chapel Ct., Norwood, Mass. 02062; Stanley John, St. Petersburg, Fla.; Marijona Lideika, 11600—108 St., N. Largo, Fla.; Chas. Savickas, 71 School St., Roxbury, Boston, Mass.; Joseph and Veronika Zuberko, liko sūnus John, bet nežinome kur randasi; Joseph Aieksaitis, Essex, Conn.; Joana Grigas, 1630 Greenwood Ave., Hot Springs, Ark.

Taipgi prašomi atsiliepti kiti nariai, turintys Klubo sertifikatus. Atsiliepti šiuo adresu: Lithuanian Social Club, 2610 N. W. 119 St., Miami, Florida 33167.

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

"Vilnies" direktorių taryba organizuoja dešimt dienų pabūvoti Lietuvoje laikraščio skaitytojų turistinę grupę.

Grupė iš Cikas išvyks rugpjūčio 19 d. ir grįš rugsėjo 4 d. Į ten vyks per Maskvą, grįžtant pora parų staptels Helsinkyje.

Kelionė į abi puses, nakvynės viešbučiuose, maistas ir turistiniams pasivažinėjimams išlaidos kaštuos \$1,695 nuo Niujorko.

Norintys su šia turistine grupe aplankyti Lietuvą užsiregistruodami prisiųskite \$150 rankpinigių. Čekį rašykite American Travel Service Bureau, bet siųskite "Vilnies" administracijai: 3116 S. Halsted, Chicago, Ill. 60608.

Kelionę tvarkys plačiai žinoma W. Raskaus agentūra: 9727 S. Western Ave., Chicago, Ill. 60643.

Dėl daugiau informacijų kreipkitės į "Vilnies" administraciją. Paskubėkite registruotis, nes grupėje vietų skaičius ribotas.

"VILNIES" ADMINISTRACIJA

Tarp mūsų

— Marcella Gužauskienė, motina Jack Gordon, Ann Krisiken ir Emily White, gegužės 13 dieną mini savo 95-ąsias gimimo metines. Šiuo metu ji gyvena pas savo dukrą Emily White ir žentą Dick.

— Gegužės 19 dieną savo 91-ąsias gimimo metines minės Charles Yurgon.

— Senesnio amžiaus žmonėms, kai reikia atnaujinti vairavimo teises, turi išlaikyti nelengvus egzaminus. Kad būtų lengviau, tokiems žmonėms yra Senior Citizens Driving mokykla. Suinteresuoti mokykla kontaktukite Virginia Wrobel (Julius Urmonienės dukrą) telefonu 425-1980.

— Balandžio 15 d. telefonavo Anna Parada ir paaimanavo, kad ją įkando šuo. Manėm, kad tai pasiutęs šuo, bet pasirodė, jog įkando jos pačios šuo, kurių ji turi net du.

— Plačiai žinoma Mae Butkus jau per daug metų kamuojama nelygiu artritais, turėjo net dvi operacijas, bet nieko nepadėjo, kaip reikėjo, taip tebereikia vaikščioti pagalba ramentų bei lazdos. Namų apyvokos darbus tebeapeina pati viena.

— Anna Peters-Petrutienė gegužės 13 dieną išvyko į Bostoną, kur dalyvaus savo anūko vidurinės mokyklos baigimo iškilmėse.

— Marytė ir Julius Urbikai gegužės 27-29 dienomis bus Detroito, LDS bowlerių turnamente. Po žaidynių grįš į Čikagą ir tuoj vėl išvyks. Šį kartą vyks į Bostoną pasisvečiuoti pas Anna Petrutienės dukrą.

— Neseniai į "Vilnius" įstaiga buvo užėjęs Charles Yurgon. Nors sveikatos sunegalavimų kamuojamas, bet dar gerai atrodo, tačiau einant jau turi pasiramščiuoti lazda, nes jaučias svaiguli.

— Jono Patecko duktė Linda mokosi Mundelein kolegijoje. Tėvas džiaugiasi, kad praeitą semestrą duktė baigė geriausiai požiūriais.

— Antano Bimbos našlė Ilse ruošiasi vežti velionies Bimbos pelenus į Lietuvą. Su ja ketina vykti ir Rudolfas Baranikas su žmona.

— "Vilnius" skaitytojų turistinė grupė dešimčiai dienų į Lietuvą beveik jau pilna. Kurie galvojate vykti kuoskubiausiu susisieki su "Vilnius" administracija, kad nebūtų nemalonumų kaip kad pernai buvo.

— Jessie Veseley ir jos vyras Frank grįžo iš Floridos, kur viešėjo tris savaites ir dalyvavo savo pusbrolio sūnaus vestuvėse, ir susitiko daug pažįstamų bei bičiulių.

— Plačiai žinoma Frances Jordan motina Vasiliauskienė jau 89 metų amžiaus. Prieš 29 metus ji turėjo operaciją — iš skilvio išplovė opą. Prieš kurį laiką opa atsivėrė ir pradėjo kraujuoti. Kuo skubiausiai teko vežti į ligoninę. Ligonė intensyviai prižiūri duktė Frances.

— Kaip žinia, Eks-Mainierių klubo narių susirinkimas turėjo įvykti balandžio 16, bet kadangi klubo uoli darbuotoja Frances Jordan negalėjo atsitraukti nuo susirgusios savo motinos, klubo narių susirinkimas teko atidėti į birželio 18 dieną.

— Kurie galvojate per laikraštį Memorial Day proga prisiminti savo artimuosius, gulinčius kapinėse, paskubėkite prisiminimus prisiųsti ar pranešti administracijai, kad paspėtų tilpti gegužės 26 dienos laidoje. Pasivėlavusių tegalės tilpti po Memorial Day.

Nellie

EX MAINIERIŲ KLUBO NARIŲ ŽINIAI

Spaudoje buvo pranešta, kad Ex Mainierių Draugiško klubo narių susirinkimas įvyks balandžio 16 d., bet jis buvo atšauktas, nes klubo fin. sekretorės ir iždininkės Frances Jordan motina Marcella Vasiliauskienė rimtai susirgo ir išbuvo beveik mėnesį ligoninėje. Frances prižiūrėjo sergančią motiną ir negalėjo vienos ligoninės palikti, tad negalėjo dalyvauti susirinkime. Reikia tikėtis, kad ligonė sutvirtės. Sekantis susirinkimas bus birželio 18 d., 12 val. dieną, "Vilnius" salėje. Prašome narių gerai įsitęmyti ir pasistengti dalyvauti.

Kaip žinia, klubas turi 4 susirinkimus per metus. Tad svarbu dalyvauti ir pasmokėti nario mokesčių. Pasitikiu, kad visi nariai jaus pareigą šiam susirinkime dalyvauti, nes kaip yra žinoma, jame teks išrinkti užrašų sekretorių. Kitaip sekant reiks išrinkti pilną klubo valdybą.

Sena klubo narė

HELEN BORDNER IŠVYKO Į LIGONINĘ

Balandžio 19 d. teko sušnekti su drg. Helen Bordner. Ji sakė, kad skubanti vykti į ligoninę, tai mažai turėjo laiko pokalbiui. Sakė, kad užgautas kojos kelias vis darosi skaudesnis. Gydytojai mano gręžti kelį, o jei tas nepadės, tai teks operuoti, o tai būtų gana rimta operacija ir užimtų daug laiko pasveikimui.

Teks palaukti ir vėliau plačiau parašyti apie pasekmes. Kaip žinia, Helen daug dirbo su Lakštutėmis, taipgi ilgą laiką dainavo Roselando Aido chore. Be to, dažnai ateina į talką "Vilnius" raštinėje.

Linkėtina jai sėkmingai pasveikti.

J. Urmonienė

M. VASILIAUSKIENE SVEIKSTA

Teko sužinoti, kad drg. Marcella Vasiliauskienė ilgoką laiką išbuvo ligoninėje, bet jau grįžo į namus. Jai atsivėrė skrandyje opa, ir ji daug kraujo prarado. Taip, kad davė kraujo net 8 pantis. Ligonė jau namuose, dukros Frances ir žento Ed Jordan slaugoma.

Linkėtina jai greito ir visiško sveikatos atgavimo ir vėl būti tokiai veikliai, kaip pirmiau.

Vilnietė

HELEN TRUSK IŠVYKSTA PAS DUKRĄ

Čikagiečiams gerai pažįstama Elenutė Truskienė, savo laiku dainavusi LKM chore ir šiaip gražiai veikusi pažangiam judėjime, pastaruoju metu mažai su mumis matoma, nes nelabai arthritas smarkiai ją vargina. Balandžio 19 d. ji buvo atvykusi į Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos susirinkimą ir sakė, kad ruošiasi vykti pasisvečiuoti pas dukrą Idą ir jos šeimą, kuri gyvena Indianapolis, Ind. Su ja buvo ir dukra Ida. Tai ji pasimatė su kultūrietėmis ir palinkėjo savo ilgų metų drg. Albertinai Jakienei daug geros sveikatos jos gimtadienio proga.

Elenutė sakė, kad ji pasisvečiuos pas dukrą Idą ir jos šeimą apie mėnesį kitą ir vėl grįš pas dukrą Aldoną ir jos šeimą, kuri gyvena Čikagoje.

Linkėtina Elenutei linksmai praleisti viešnagę ir sveikesnei grįžti į Čikagą.

Julija M.

BUVO SUNKU APSISPRESTI

Ištis buvo sunku apsispręsti. Mano vyras Lou labai nori dalyvauti LDS bowlerių turnamente, kai dėl įvykusios automobilio avarijos jau net dviejuose turnamentuose nedalyvavo. Ir kaip visi žinome, turnamentas įvyks Detroito gegužės 27-29 dienomis. O gegužės 31 dieną West Frankfort, Ill., vidurinėje mokykloje vyks mano laidos 55-ųjų metų minėjimas, toks pat, koks vyko prieš penkerius metus 50-ųjų metų minėjimas, kuriame dalyvavo ir Lou. Kadangi ar beteks dalyvauti tokiuose minėjimuose vėliau, šiemet dar su didesniu užsidegimu noriu dalyvauti.

Kad abiejose vietose dalyvauti, nusprendėm, kad Lou vyks į Detroitą turnamentan. Pirmadienio rytą, gegužės 30 d., abu išvyksime į West Frankfort, Ill., kuris yra apie 300 mylių nuotolyje, kad gegužės 31 dieną dalyvavus vidurinės mokyklos mano laidos 55-ųjų metų minėjime. Toks skubėjimas nėra malonumas, bet kitos išeities nėra. Tikiu, kad viskas gerai išeis.

Nellie

Sukūrė šeimos židinį

Teko nugirsti, kad buvusio veiklaus Liet. T. kapinių direktoriaus Walter Slench sūnus Donald sukūrė šeimos židinį. Vedybų puota buvo balandžio 15 d. Į brolio vestuves buvo atvykusi ir sesutė Linda su vyru iš Minnesota valstijos.

Linkėtina jaunai porai gražaus ir šviesaus gyvenimo, o Walteriui džiaugsmo sulaukus marčios.

L. Urmonienė

ONUTĖ PETRUTIENĖ IŠVYKSTA PAS DUKRĄ

Gegužės 13 d. Onutė Petrutienė-Peters išvyksta pasisvečiuoti pas dukrą Joanną ir jos vyrą Frank Chiko bei jų šeimą, kurie gyvena Boston, Mass. Vyriausias dukros sūnus, Onutės anūkas, baigia vidurinę mokyklą. Tad prašo motutės, kad ir ji dalyvautų mokslo baigimo iškilmėse.

Onutė labai apgailestavo, kad negalės dalyvauti "Vilnius" dalininkų suvažiavime, taipgi kultūriečių susirinkime, kur bus atžymėta Motinos diena, bet atsakyti anūkui irgi nelengva.

Linkėtina Onutei nuotaikingai praleisti laiką dukros šeimoje ir padraugauti su anūkais, kurių viso labo yra keturi.

Vyšnutė

Nemokamai galima matyti kino filmas

"Senior Citizens" komitetas praneša, kad senyvi žmonės gali atsilankyti į Southwest Multipurpose Center, 6117 So. Kedzie Ave., kur rodomi kino filmai kiekvieną ketvirtadienį nuo 1 val. po pietų ir sekmadieniais nuo 1:30 val. po pietų. Seniems žmonėms jokia mokesčio nėra. O laiką galima nuotaikingai praleisti.

O. IR S. JOKUBKŲ AUKSINIS JUBILIEJUS

Visai netikėtai buvau pakviesta Anna ir Edward Jakuskų atvykti pas juos balandžio 17 d. Sužinojau, kad jie ruošia broliui ir brolienei surprizą, tai yra atžymėjimą jų 50 metų vedybinio jubiliejaus. Matote, Stasys Jonas Jokubka susimetrikavo su Onute 1933 metais balandžio 1 d. Brazilijoje.

Nuvykę pas A. ir E. Jakuskus, jau radome gana gražų skaičių svečių, kurių tarpe buvo šauniosios Lakštutės ir daugelis artimų Jokubkų draugų, net keli iš Michigano valstijos. Muzikė Valerija Urbikas pati negalėjo dalyvauti, nes ją kankino nelaboji sloga, tai jos vyras Antanas Urbikas atvežė Valerijos įdainuotą dainą juostelėje ir gražius linkėjimus.

Negaliu nepažymėti, kad Jakuskos turi labai puikų ir erdvų namą, tad visi svečiai laisvai jautėsi. Vaišių tikrai netrūko. Prieš vašes Stasio brolis Edwardas pasveikino jubiliatą ir pakvietė visus išgerti po šampano taurę. Linkėjo jubiliatams ilgo ir gražaus amžiaus ir sveikiems atžymėti deimantinį jubiliejų.

Visi dalyviai sveikino Onutę ir Stasį Jokubkus ir linkėjo, kad Stasys dar ilgai dirbtų "Vilnius" redakcijoje, nes visi troškta, kad kuo ilgiau "Vilnius" vilnytų ir lankytojų skaitytojų. Kaip kas priminė, kad Jokubkai savo vedybinio 50 metų jubiliejaus proga įteikė laikraščiui paramos \$500. Tai gražus pavyzdys ir kitiems.

Nuo savęs linkiu abiem Jokubkoms ilgo ir darbingo bei sveiko amžiaus, o Edvardui ir Anna Jokubkams esu dėkinga už pakvietimą į tokį šaunų banketą.

J. Urmonienė

Šį sekmadienį visi į suvažiavimą

Be didelių raginimų ir prašymų noriu priminti, kad šį sekmadienį, gegužės 15 d., 10 val. ryto, bus laikraščio "Vilnius" dalininkų suvažiavimas, "Vilnius" salėje. Pasitikiu, kad visi dalininkai, bei organizacijų atstovai gausiai atsilankys, apkalbės laikraščio ateitį ir vieninagai nuties planus laikraščio labui. Taipgi nepašyktės prisidėti su pinigine parama.

Po suvažiavimo bus banketas, o po jo dainų programa, kurią išpildys mūsų mielosios Lakštutės vadovystėje muzikė Valerija Urbikas. Pasibaigus dainoms, bus rodomas labai puikus kino filmas, kurį susuko Albinas Bubnelis beviešedamas T. Lietuvoje. Jis jau rodė Minėtą filmą Detroito ir Windsore. Kurie matė, sako, kad labai puikus filmas ir jame matysime daug gražių Lietuvos vietovių.

Detroitietis Albinas Bubnelis ir jo žmona Zuzana, taipgi advokatė Masytė atvyksta į suvažiavimą ir parodys filmą. Tikimės, kad čikagiečiai bus sužavėti.

Sekr. J. M-nė

SEBRING, FLA.

Mirus

Onai Straukienei

Reiškiam širdingą užuojautą velionės dukroms, anūkam, proanūkam bei kitiems giminėms.

ALDLD—45 KP.
VALDYBA ir NARIAI
St. Petersburg, Fla.